

DIMITRIE ROMAN

Echinocțiu de toamnă

dramă în două părți

*Prietenilor mei dr. C. N. Șerban
și ing. O. Filipescu, pentru ade-
vărul de viață pe care l-am
aflat din viața lor, și din viața
altora ca ei.*

PERSONAJELE

VASILE FILIP, maistru, șef de atel-
lier, bărbat încă zdravăn, peste
50 de ani

TÎNARUL, Mircea Albu, zis „Cinte-
zoiul“, sub 25 de ani

DOCTORUL NABREȘ, 40 de ani

BADIU, inginer, șef de secție, circa
40 de ani

PLEȘCA, maistru, șef de secție pe
schimb, circa 40 de ani

ANA, curieră, peste 40 de ani

PROF. DR. DOCENT RODOF, circa
60 de ani

DR. MANUELA BUZESCU, asistenta
profesorului Rodof, 40 de ani

PIȚI

BLONDA

ZELLA

BAROSANU, „liber-profesionist“,
circa 40 de ani

GICA

ICA

ȚICU

COSTACHE

NAE

PACIENTUL, muncitor forestier,
circa 35 de ani

ION, agent sanitar

LABORANTA, între două vârste

ASISTENTA MEDICALĂ, tinăără

1

Primăvară. Vasile Filip, în fața casei sale dintr-un cartier muncitoresc, sădește un pom.

ANA (se oprește din drumu-i): Bună dimineața, nea Vasile! Nici duminica n-ai astimpăr?! Ce faci?

FILIP: Sădesc un pom, Ană. Peste cițiva ani, cînd ăi trece pe-aici, vara, să intînzi o mină să culegi un măr, un măr roșu, să-ți astimpere setea. Și să te gîndești la mine. Și să-ți zici așa: „Asta-i măr sădit de Vasile Filip”. Și să duci mere și copiilor tăi. Bine?

ANA: Eu, una ca asta n-oi face. În viața mea n-am pus mina pe avuțul altuia...

FILIP: Asta-i pomul tuturor, Ană. De aia-l sădesc în stradă, să astimpere setea drumețului fără nici o învoire.

ANA: Ba, eu chiar am să strig: „Nea Vasile, pot să iau un măr?”

FILIP: Așa să faci, Ană, dacă...

ANA: Dacă?

FILIP: Dacă oi fi acasă... Dacă ăi vedea că-s plecat, tu să culegi toate merele și să le duci copiilor tăi și să le spui că-s mere din pom sădit într-o zi de duminică. Te învoiesc eu, uite, de azi te învoiesc să culegi toate merele din pomul ăsta. Vrei?

ANA: Dacă zici dumneata... Da' ia zi-mi și mie, de ce-l sădești azi, duminica?

FILIP: Pentru că... Vezi dumneata, Ană, nu-i om acela care-n trecerea lui pe pămînt, nu lasă în urmă-i măcar un pom. Un pom sădit într-o zi de duminică. Poate să-l sădească și miercuri, și joi, și vineri, treaba lui... Dar dacă-l sădește duminica, face poame, mai dulci și mai zămoase.

ANA: Îi adevărat?

FILIP (amuzîndu-se): Știu și eu?! Așa se zice...

(Heblu. Accente muzicale.)

2

În biroul inginerului-șef al secției de turnătorie, trei bărbați: inginerul Badiu, Pleșca, șeful secției pe schimb, și Vasile Filip, șef de atelier.

PLEȘCA: Iar ne-au respins ceteciștii un lot de piese, tovarășe inginer! Am să-i

dau dracului într-o zi, pe toți. Aștia își fac de cap! Pentru orice fleac, gata, rebut! E unul nou, tînăr și-al dracului!... Vă rog să interveniți la tovarășul Butnaru, că altfel nu mai facem noi planul nici la paștele cailor!

BADIU: Nu intervin la nimeni. Tovarășul director tehnic mi-a atras atenția în repetate rînduri asupra calității, tovarășe Pleșca. Mai bine ați respecta și ați supraveghea mai de aproape compoziția oțelului. Eu, în secție la mine, nu admit rabat de la calitate, să fim înțeleși! Dacă le-au respins, au ei un motiv. Retasură?

PLEȘCA: Nici urmă! V-am spus, un fleac... Pentru un fleac de...

BADIU: Să nu te aud pomenind, în fața mea, cuvîntul fleac! Ne-am înțeles? Vreau calitate.

PLEȘCA: Și planul?

BADIU: Îl faci, tovarășe Pleșca. Că de aceea ești șeful secției pe schimb, să iei măsurile ce se impun. La care șef de atelier s-au executat piesele rebutate? (Lui Filip.) La dumneata?

FILIP: Nu, eu sînt în schimbul unu. La mine...

PLEȘCA: La Guran... Are o echipă de tineri. Astora le stă capul numai la fotbal și la fete... Nu le arde de...

BADIU (lui Pleșca): Să pui șaua pe ei! Miine vreau să-mi comunicî că s-au recuperat rebuturile. Ne-am înțeles? Dacă află tovarășul director general că... Ce, vreți să avem reclamații de la montaj? Azi, în schimbul doi, să se rezolve!

PLEȘCA: Azi, Guran e învoit pentru... și... eu...

BADIU: Să nu mai aud de învoiri: Gata! Începînd cu ziua de azi, de la șef de echipă în sus, învoirile le acord eu, personal. Fără aprobarea mea nu mai iese nimeni pe poarta uzinei. Ne-am înțeles? Ce facem aici, acte de caritate sau producție?

PLEȘCA: Dar Guran... acum...

BADIU: Rămii dumneata peste program și...

PLEȘCA: Azi nu pot, tovarășe inginer-șef. Vă rog să mă înțelegeți și pe mine, e ziua de naștere a soției și...

BADIU: Să-ți trăiască! Transmite-i felicitările mele. Dar...

PLEȘCA: Mulțumesc.

FILIP : Rămîn eu. Fac eu și schimbul doi, tot mi-a pus nevasta mîncare pentru o săptămînă. (*Ride.*)

PLEȘCA : Mulțumesc, nea Vasile !

BADIU : Bine, meștere Filip. Miine dimineață vreau să aflu că toate piesele au trecut de ceceticiști.

FILIP : E-n regulă, tovarășe inginer !

BADIU : Ce se-aude cu reperele noi ?

PLEȘCA : Le asimilăm. Miine intrăm în producție de serie.

BADIU : Calitatea ?

FILIP : Maselotajul ne-a dat de furcă, dar s-a rezolvat. Ultimele probe sînt bune. Avem „bun de prelucrare”. Tovarășul Matei, tehnologul, ne-a adus rezultatele de la betatron. Nici urmă de retasură.

BADIU : Rezistența ?

PLEȘCA : Perfectă.

BADIU : Vezi ce-i cu podul rulant. Am auzit că se oprește din cînd în cînd. Ce are ?

PLEȘCA : Florea e bolnav, are amețeli, și-l oprește pînă-i trece.

BADIU : Ei și ? ! Să meargă la doctor. Să se trateze, n-am ce face cu oameni bolnavi.

PLEȘCA : Nu-i convine să stea în concediu medical. Cișligă mai puțin și... are copii...

BADIU : Să te duci să-l dai jos din cabină. Dacă nu vrea, îl cobori cu forța. Pînă nu-i sănătos tun, să nu-l prindă pune piciorul în hală. Ia măsuri să fie înlocuit de urgență. E-n regulă ?

PLEȘCA : Am înțeles, tovarășe inginerșef !

BADIU : Bun, pe ziua de azi am terminat !

FILIP : Eu... aș mai avea o problemă cu dumneavoastră... Dacă-mi permiteți...

BADIU : Spune, nea Vasile.

FILIP : Mi-a trecut, așa, prin minte... E vorba de un reper nou. Să-l experimentăm, să vedem, poate iese ceva.

PLEȘCA : Ce reper ?

FILIP : Mă gîndeam la „osia” din spate.

PLEȘCA : La puntea spate, așa-i zice nea Vasile. „osie” ! (*Se amuză.*)

FILIP : De pe vremea cînd eram ucenic. Pe vremea aceea la noi se făceau vagoane... N-ați apucat dumneavoastră... Așa am apucat să-i zic : „osie”. Și nu-mi iese din cap. Da-i zic și punte, de ea-i vorba.

BADIU : Ei, ce-i cu puntea ?

FILIP : S-o turnăm !

PLEȘCA : Asta nu-i treaba noastră. Corpul punte e din oțel forjat.

BADIU : Da, e piesă forțată.

FILIP : Ce-ar fi s-o turnăm ? S-o turnăm din oțel aliat. Ar fi...

BADIU : Și cînd ți-a venit ideea asta ?

FILIP : Nu știu exact. Mi-a venit așa... M-am tot gîndit și eu la ce s-a spus în adunarea organizației de bază pe

uzină, la alegeri. Că importurile încărcă prețul de cost... și... uite, așa, mi-a venit și mie ideea. E rea ?

PLEȘCA : Măi, nea Vasile, o idee mai trîsnită nici că putea să-ți treacă prin cap.

FILIP : Uite că mi-a trecut.

BADIU : Puntea ? Pe asta pînă și nemții o importă din Austria.

FILIP : Cu atît mai mult, tovarășe inginer. Eu aș încerca să...

PLEȘCA : Asta-i treaba tehnologului, nu a dumatile.

FILIP (*apăsător*) : Da' ideea e a mea. Și țin la ea ca la un prunc nou născut, așa să știți, tovarășe șef de secție pe schimb.

BADIU : Știu eu ce să zic ? Să ne mai gîndim.

PLEȘCA : Ce să ne mai gîndim, tovarășe inginer ? Acum, asta ne mai trebuie pe cap, să încercăm producția cu experiențe ! Ne ținem de experiențe, și planul cine-l face ?

FILIP : Eu.

BADIU : Și experiențele ?

FILIP : Tot eu !

PLEȘCA : E riscant. Încercă producția. Și-i curată pierdere de vreme. Dacă era posibil, o făceau nemții de mult, nu importau ei piesa din Austria ! (*Lui Filip.*) Te-ai găsit dumneata mai deștept ca nemții !

FILIP : Uite că m-am găsit.

BADIU : Cred că tovarășul Pleșca are dreptate. Noi sîntem puși aici să executăm reperele asimilate. Și să dăm piese de calitate. Știți că tovarășul director general e cu ochii pe noi. N-avem timp de experiențe pe... — iartă-mi expresia —, pe idei năstrușnice... Nea Vasile, las-o moartă, zău ! Ideea dumatile, scuză-mă că ți-o spun în față, e utopică. Tehnologic, nu-i posibilă.

FILIP : Cui i-e frică de apă, nu mîncîncă pește !

BADIU : Ce-ai spus ?

FILIP : Un proverb ! (*Se chircește, pe față i se poate citi spasmul.*) Au... au...

BADIU : Ce ai, ți-e rău ?

FILIP (*înfrîngîndu-și durerile ; ostentativ*) : Mie ? !

BADIU : Du-te la medic să...

FILIP (*iși revine*) : Să fim serioși, tovarășe inginer ! Peste zece minute ies din schimbul meu și intru în schimbul doi ! Vă salut. (*Iese, trîntind ușa după el.*)

PLEȘCA : Auzi, domnule, ce poate să-i treacă prin minte ! Să toarne puntea ! S-a găsit el mai deștept ca nemții. Ei, nu, că omul ăsta mă scoate din sărute ! Sincer, dumneavoastră ce părere aveți ?

BADIU : Știi ce mi-a spus tovarășul director general ?

PLEȘCA : Ce ?

BADIU : Dacă nu depășim planul, să ne pregătim valiza. Și să întărim disciplina. „Disciplina lasă de dorit” — așa a zis! Să-și vadă fiecare de treaba lui, altfel... Dumneata știi foarte bine că pentru mine cuvântul directorului e literă de evanghelie.

PLEȘCA : Și totuși, despre ideea lui Filip, ce părere aveți ?

BADIU : Lasă omul să viseze, dar ai grijă să nu faci prostii.

PLEȘCA : Credeam că...

(Heblu. Accent muzical.)

3

După câteva luni, în același birou. Inginerul Badiu studiază cu mult interes un dosar cu o documentație. Pe ușă pătrunde ca o furtună Pleșca.

PLEȘCA : Să trăiți, tovarășe inginer !

BADIU (cu nasul în hirtii) : Salut !

PLEȘCA : Am descoperit cauzele...

BADIU : Ce cauze ?

PLEȘCA : De ce n-am depășit planul pe trimestru, ca de obicei...

BADIU : Ei ?

PLEȘCA : Țineți-vă bine pe scaun că... am venit cu bomba zilei ! Vasile Filip nu-și vede de treabă. S-a apucat de...

BADIU : De-am avea numai oameni ca meșterul Filip...

PLEȘCA : S-a apucat de experiențe ! Toarnă puntea. Asta-i nebun, ne dă planul peste cap, tovarășe inginer. Știi sigur, am aflat azi, s-a apucat de experiența aia cu...

BADIU : Cind ?

PLEȘCA : De patru luni, sau așa ceva... imediat după... Și noi n-am aflat nimic... Acum înțelegeți de ce planul... ?

BADIU (sare în sus ca ars) : Cine i-a permis ? ! Dumneata ce-ai păzit ?

PLEȘCA : Eu... Nu mai e în schimb cu mine. Știți, la două săptămâni după ce ne-a spus ideea aia trăsănită, s-a mutat în schimbul inginerului Oprescu. Nu mai lucrăm împreună ; dumneavoastră i-ați aprobat. Ați înțeles manevra ? Eu azi am aflat, mi-a șoptit unul, Manciușea, șef de echipă. Era supărat foc. Zicea că, de cind cu experiențele alea, ciștigă puțin și... să vă spun să luați măsură... De aceea am și venit astăzi mai devreme. Să vă informez.

BADIU (fierb) : Bine. Mulțumesc ! (Prin interfon.) Meșterul Filip să vină la mine !

PLEȘCA : Pe asta ar trebui să-l sancționați, să se învețe minte !

BADIU : Nu mă așteptam să-mi facă una ca asta. De la el nu mă așteptam. A

mai încercat de vreo trei ori să mă lămurească... Dar i-am răspuns categoric că sînt împotriva. (Pauză.) Și, dacă are dreptate ?

PLEȘCA : Credeți ? E posibil ? Eu mă indoiesc.

BADIU : În ce stadiu se află ? A dat schițele de model ?

PLEȘCA : Schițele ? A trecut de mult de faza asta. A turnat prima șarjă, ieri. Azi, oricum tot aflați de ispravă. Pînă acum, s-a ferit cum a putut... Azi vine decontul de materiale la semnat... Așa că... tot...

BADIU (pentru sine) : Ce facem ? Dacă are dreptate... atunci... E totuși un act de indisciplină crasă ! Dacă află directorul ?

PLEȘCA : Cum să aibă dreptate ? Să fim serioși, tovarășe inginer ! S-a găsit Filip mai deștept decît nemții ! Ha, ha !

FILIP (intrînd) : Să trăiți, tovarășe inginer ! M-ați chemat.

BADIU (aparent calm) : Da. Ia loc.

FILIP (se așază pe scaun) : Mulțumesc.

BADIU : Cum stăm cu planul la noile repere ?

FILIP : Îndeplinit : 90%. Mai avem ceva greutateți la maselotaj, dar... Procentul de rebuturi a scăzut sub limita admisă.

BADIU (indiferent) : Și cu puntea, cum merge ?

FILIP : Care punte ?

BADIU : Cu „osia”... Ideea dumitale. Știi, ne-am gîndit că... poate n-ar strica să încercăm s-o experimentăm.

FILIP (explozie de bucurie sinceră) : Adevărat, tovarășe inginer ? Sînteți un inginer ! Îmi vine să vă pup. Am început... sînt într-o fază avansată ! Știam eu că...

BADIU (sec) : Cine ți-a permis ? ! (Strîgînd.) Cu aprobarea cui ? ! Unde te trezești dumneata ? ! Ce, aici e sat fără ciini ? ! Fiecare face ce-l taie capul ? Cine ți-a aprobat ? !

FILIP (simplu) : Conștiința mea de om al muncii, și de român, tovarășe inginer !

PLEȘCA : Lozinci, meștere Filip ! Te acoperi cu lozinci și încurci producția.

FILIP : Eu ? ! ?

BADIU : Dumneata.

FILIP : Îmi pare rău, planul l-am făcut.

PLEȘCA : Dar nu l-ai mai depășit, că altădată.

BADIU : Vei fi sancționat ! Te sancționez pe linie administrativă. Deschid anchetă și-ți imputăm valoarea materialelor pe care le-ai risipit cu experiențele dumitale ! Te învăț eu disciplină ! O să ai ce plăti, să te sature de experiențe fără aprobare !

FILIP : Eu am cerut aprobarea...

PLEȘCA : Dar n-ai obținut-o.

BADIU : Te sancționez !

FILIP : Dacă-i numai atît, fi bine.

BADIU : Iți bați joc de mine ? Ieși afară !

FILIP : Pot să vă mai zic ceva ?

BADIU : Ce ?

FILIP : Uite ce-i, tovarășe inginer : tatăl meu a fost plugar... Și de la el, fie iertat, am învățat un lucru. „Mă Vasile, îmi zicea, cînd bați plugul în brazdă trebuie să ari pînă la capăt... Să semeni, să seceri și să culegi rodul, că d-ăia facem umbră pămîntului”. Așa m-a învățat pe mine tata.

PLEȘCA : Și ce vrei să spui cu asta ?

BADIU : Gata ! Am terminat. Vei suporta consecințele.

FILIP : Bine. Bine, tovarășe inginer. Mă sancționați, de acord cu dumneavoastră, n-am nimic împotriva...

PLEȘCA : Ar fi culmea !

FILIP : Plătesc. Cît o fi, plătesc și ga'ta ! Dar îndărăt nu mai pot să dau, înțelegeți ? Eu am băgat plugul în brazdă și...

BADIU (*enervat*) : Scutește-mă de metaforele dumitale ! Aici nu ești particular, ești angajatul statului !

FILIP : Bine, vă scutesc. Dar, de-o fi să culeg rodul — și, asta-i musai ! —, să nu cumva să faceți greșeala să propuneți să beneficiaz eu de tot venitul pe care-l va realiza uzina prin reducerea importurilor, că mă îmbogățesc și nu-i echitabil. Să nu faceți treaba asta, că refuz ! Sint banii statului !

PLEȘCA : Vă ia peste picior, tovarășe inginer. Nea Vasile, vrei să ne închizi ochii și gura cu...

FILIP : Dumneata poți să-ți ții ochii deschiși cît poțesteți, că tot degeaba. Ai orbul găinilor și privirea prea scurtă, nu-ți bate dincolo de lungul nasului, unde-ți vezi interesul... Și, asta n-ar fi nimic, că-i un defect din naștere și ăsta n-are leac. Da' pe deasupra umblă și cu șopîrle, cu șopîrlică, cum zic șmecherii.

PLEȘCA : Să nu mă insultă, că...

BADIU : Gata ! Tovarășe Filip, va trebui să suporti consecințele lipsei de disciplină de care ai dat dovadă.

FILIP : Tovarășe inginer, vă repet : aveți dreptate. Mă sancționați, plătesc imputația. Dar vă rog, din suflet vă rog să nu mă opriți. Măcar de nu-mi iese treaba, să am ce plăti. De acord ?

BADIU : Nu, categoric nu ! Vrei să afle tovarășul director că...

FILIP : O să afle ! Mă duc personal 'n dînsul, să știu că...

PLEȘCA : Ce să cauți dumneata la tovarășul director ?

FILIP : Să-i spun cum devine cazul...

BADIU : Și crezi că pentru o isoravă ca asta te va felicita ? Vrei să afle că în secția mea sînt și oameni cetați cu disciplina muncii ?

FILIP : Îmi pare rău... Trebuia să merg de la început. Am greșit. Dar, vorba aia : „Niciodată nu-i prea tirziu”. Să afle, tovarășe inginer, de ce să nu afle ? Că pe dînsul îl doare și de alte secții, și de prețul de cost, și de toate celelalte. Pe dumneavoastră văd că nu vă interesează decît planul oțelăriei, și atît. Mă duc la dînsul, îi cer să mă sancționeze — așa cum ați propus — dar să mă lase să încerc treaba asta, cu puntea, s-o duc pînă la capăt, care nici nu-i departe.

BADIU : Vrei să spui că dă rezultate ?

FILIP : Ieri am turnat prima șarjă. Cred că-s pe drumul ăl bun.

BADIU : Crezi ? De ce nu spui așa, omule ?

FILIP : Da' ce, m-ați întrebat ?

BADIU : Ce aliaj folosești ?

FILIP : Nichel și crom.

PLEȘCA : Și rezultatul ?

FILIP : Veniți să vedeți. Deocamdată, crapă la delașarea maselotelor. Are fisuri. Da-i dau eu de capăt, să știu că... Dacă într-o lună nu obțin „bun de prelucrare”, plătesc tot, să știu că-mi vind casa și-mi las familia pe drumuri...

BADIU (*prins*) : Dacă ai schimba aliajul ? Scoți nichelul și bagi molibden ?

FILIP : Molibden ?

BADIU : Da.

PLEȘCA : Tovarășe inginer, credeți că s-ar putea să...

BADIU : Nu știu. Să văd probele. Să încercăm.

PLEȘCA : Atunci, se schimbă socoteala... Nea Vasile...

FILIP : Las-o moartă cu „nea Vasile”, că nu te iau coautor, să fim înțeleși !

PLEȘCA : Nu la asta mă refer eu. Chestia cu sancțiunea...

BADIU : Pică ! Deocamdată, pică ! Să vedem...

FILIP : Excluz, tovarășe inginer !

PLEȘCA : Cum ? ! !

FILIP : Simplu. Trebuie să mă sancționați, pentru indisciplină.

BADIU : Glumești, meștere Filip...

FILIP : Eu ? !

PLEȘCA : Măi, om bun ! Nu înțelegi că deocamdată tovarășul inginer...

FILIP : Nici un „om bun” ! Dumneata să taci, că de fapt nici cînd vorbești nu spui mai nimic, fără doar de cazul cînd torni, nu piese, ci colegi. Dumneata, din turnător de piese, ai ajuns turnător de... oameni. Mai bine taci, că... !

BADIU (*strîind*) : Te rog să te potolești ! Eu încerc să-ți întind o mînă de ajutor, și dumneata...

FILIP : Vă rog să mă scuzați...

BADIU : Am să verific situația. Dacă sînt speranțe de reușită, am să-ți întind o mînă de ajutor. Dezinteresat. Dacă

nu... vedem noi cei de făcut... Mîine-ți comunic hotărîrea mea...

FILIP (*scoate din buzunar un buletin de analiză*): Poftim rezultatul de la be-tatron. Radiografia... și calculul rezis-tenței.

BADIU (*cercetînd*): Da... nu-i rău deloc... M-ai convins, pe mine m-ai convins. De azi, ai ajutorul meu.

FILIP: Dacă mă sancționați, primesc. Altfel...

PLEȘCA: Altfel ?

FILIP: Mă duc la tovarășul director. Îi duc și rezultatele, să le vadă ! Mîine vreau să primesc sancțiunea, oficial și în scris, altfel... Vă salut. (*Iese.*)

PLEȘCA: Asta-i nebun !

BADIU: Trebuie să-l informez pe tova-rășul director, să-i spun despre ce-i vorba, să-i cer aprobarea pentru ex-periențe. Sper să o obțin.

PLEȘCA: Și, dacă nu iese nimic ?

BADIU: Un poet spunea că „poezia e o stare de risc”. Și, meșterul Filip știe asta.

PLEȘCA: Și ?

BADIU: N-ai înțeles ?

PLEȘCA (*ridicînd din umeri, complet de-rutat*): Nu. Și, cu sancțiunea cum rămîne ?

BADIU: Cred că și de data asta are dreptate. Trebuie să i-o dau ! *Se duce la fereastră și privește lung jos în hală.*)

(*Heblu. accente muzicale.*)

4

În același birou. Inginerul Badiu sem-nează niște adrese. În fața lui, în pi-cioare, Ana.

BADIU: Te duci cu convocatorul ăsta. Ai grijă să semneze fiecare în drep-tul numelui. E o ședință importantă. Să le atragi atenția să nu lipsească vreunul, că are de-a face cu mine. Ai înțeles ?

ANA: Înțeles, tovarășe inginer. Pot să vă zic și eu o vorbă ?

BADIU: Spune, dar repede, că am trea-bă.

ANA: Am la dumneavoastră o rugăciune. Da' nu vă supărați, nu ?

BADIU: Dă-i drumu' !

ANA: Să vorbiți cu tovarășu' Pleșca, să-mi aprobe, că eu nu știu ce mă fac...

BADIU: Ce să-ți aprobe ?

ANA: Butelia de aragaz, tovarășe ingi-ner. Că eu n-am gaz metan. Am co-piii ? Am ! Și trebuie să le dau de mîncare, nu ?

BADIU: Și ce amestec are Pleșca în treaba asta ?

ANA: Păi vedeți ? ! Tocmai asta-i, că are. Că 'mnealui își bagă nasu' unde nu-i fierbe oala, așa să știți. Întot-deauna se bagă... Eu eram prima pe listă, așa m-a așezat meșterul Filip, că 'mnealui e cu sindicatu'. Și-a fost la mine acasă și-a văzut : „Rău stai, Ană” — așa a zis. Și m-a așezat cap de listă. Pe listă am fost prima, da' cînd au venit buteliile, m-am trezit mai la coadă, că așa vrea 'mnealui, tovarășu' Pleșca.

BADIU: Și maistru' Filip ce zice ?

ANA: Nu l-am întrebalt, c-am aflat... Știți, de cînd cu sancțiunea aia, lu-mea zice că nu mai are... Cum nai-ba-i zice ? Na, că mi-am adus amin-te : autoritate. Și-i cam abătut, săra-cu'. Și într-o zi i-a fost și rău, am văzut cu ochii mei. Așa că l-am lăsat în pace, n-am vrut să-l mai bat la cap, că-i om cumsecade și... M-am dus la tovarășul inginer Oprescu.

BADIU: Și ?

ANA: Dînsul mi-a zis că s-a încon-trat tovarășul Pleșca. Că 'mnealui, adică tovarășu' Pleșca, zice că tovarășu' in-giner Zamfir îi mai important, că n-are nici el gaz, și face naveta. Eu nu zic nu, 'mnealui îi mai important, da' copiii n-are, așa să știți ! Știți dumneavoastră, doar, că n-are... Și dacă 'mnealui face naveta, ce vină am eu ? Să facă, că are leafă mai bună și are de unde să...

FILIP (*intrînd*): Vă salut, tovarășe in-giner.

BADIU: Să trăiești, meștere !

ANA: Bună ziua.

BADIU (*lui Filip*): Știi ceva despre cazul tovarășei Ana ? De ce nu-i dați bute-lie de aragaz ?

FILIP: S-a opus Pleșca.

BADIU (*Anei*): Du-te dumneata cu con-convocatorul, că se rezolvă.

ANA: Mulțumesc, tovarășe inginer... Să vă dea Domnul sănătate ! (*Iese.*)

BADIU: Cum merge ?

FILIP: Ați avut dreptate. Nichelul era de vină. Cu molibden a început să meargă. Fisurile sînt tot mai mici și mai puține.

BADIU: Dă-i bătaie ! Tovarășul director ne-a dat termen de soluționare strict. Am scăpat ușor... Și timpul nu stă pe loc.

FILIP: Așa-i.

BADIU: De aceea te-am și numit pe post de tehnolog. Să se ocupe Oprea de plan, dumneata să n-ai decît grija experiențelor. Ești mulțumit ?

FILIP: Sint.

BADIU: Alte probleme ?

FILIP: Vă rog să mă învoiți două zile.

BADIU: De ce ?

FILIP: Am și eu o treabă de rezolvat.

BADIU : Măi omule, cum pot eu să te invoiesc două zile, cînd toată conducerea — în frunte cu tovarășul director general — e cu ochii pe noi ? Și în special pe dumneata. Ai intrat în horă, trebuie să joci.

FILIP : Joc, tovarășe inginer, joc ! Am jucat și cînd nu mi-ai dat voie dumneavoastră. Dar, acum, două zile, de-ar fi să pice cerul pe mine, și eu tot plec. Îi musai.

BADIU : Nu se poate ! Imposibil. În trei săptămîni, trebuie să raportăm rezultatul. Fiecare zi, fiecare ceas pierdut e...

FILIP : Eu cînd zic o vorbă, aia-i vorbă. Plec.

BADIU : Fără aprobarea mea ?

FILIP : Dacă nu mi-o dați, fără !

BADIU : N-ai să faci dumneata una ca asta ! Pînă nu rezolvi problema punților, nici în concediu medical nu-ți dau voie, m-ai înțeles ? Ai vrut să torni puntea ? Acum stai și toarn-o, că de nu reușim, dăm de dracu' ! Cît timp nu-i rezolvată problema, n-ai să lipsești o zi, un ceas, un minut. Ne-am înțeles ?

FILIP : Vă salut ! (Iese.)

(Heblu. Accente muzicale.)

5

Cabinet într-o clinică universitară. La birou, profesorul dr. docent Rodof — o mare personalitate din lumea medicală. În fața lui, Vasile Filip. Intr-un fotoliu, doctorul Nabreș.

PROFESORUL (lui Filip) : Și de cînd zici că ai simptomele astea ?

FILIP : De cîteva luni bune... Prima dată mi-a fost rău de Anul nou.

PROFESORUL (Doctorului) : Scuză-mă, colega. Numai un moment, să termin cu dumnealui, și-ți stau la dispoziție. Te grăbești ?

DOCTORUL : Nu, tovarășe profesor.

PROFESORUL (lui Filip) : Dînsul e medic. Poate să asiste. Sper să nu te deranjeze.

FILIP : Pe mine nu mă deranjează.

PROFESORUL : Mi-a fost student, unul dintre cei mai buni din cîți am avut. Acum e...

DOCTORUL : Medic de circumscripție... la...

PROFESORUL (lui Filip) : Continuă, te rog.

FILIP : Cum vă spuneam, tovarășe profesor: prima dată mi-a fost rău de Anul nou. Nevasta a pregătît o masă. am avut invitați... Știți, pe mine mă

cheamă Vasile... și... de, la noi în casă se petrece, nu glumă...

PROFESORUL (consultînd buletinele de analize) : Ești băutor ?

FILIP : Știu și eu ? ! Bețiv nu-s ! Mi-a plăcut și mie, la viața mea, așa, un pahar-două... Vorba aia : pin' la nouă... (Ride.) Beau rar... da' și cînd beau, beau bine. Mai mult la petreceri, că-s om de viață. Că puțin așa zice lumea : „Nea Vasile-i om de viață !” Și, dacă zice lumea... Știți, mie nu-mi place s-o contrazic. (Ride.)

PROFESORUL (amuzîndu-se) : Da...

FILIP : Ce ziceți ? În dumneavoastră mi-am pus toată nădejdea. Lumea zice că sînteți al mai bun specialist... E sau nu e ?

PROFESORUL : De... dacă așa zice lumea... (Zîmbește.)

FILIP : Păi... am sau n-am ?... Că d-aia am venit, să aflu. Vreau să știu cît mai am de trăit.

PROFESORUL : Nici un om nu poate să știe exact cît mai are de trăit un semen de-al său. Natura are tainele ei... și...

FILIP : Dumneavoastră, cel puțin așa am auzit eu, nu sînteți un om... Vreau să zic, un om ca toți oamenii... Sînteți un savant... Și, eu d-aia am venit aici, să aflu. Nu pot să mă întorc la treabă așa cum am venit... Trebuie să știu : e sau nu e... D-aia mi-am făcut toate analizele, că așa mi-a zis cel care m-a trimis la dumneavoastră : „Fă-ți toate analizele și du-te la profesorul Rodof. E cel mai mare specialist... Dînsul îți spune exact”. D-aia am făcut atîta drum pînă aici, la dumneavoastră... Și, asta o știți și dumneavoastră, n-am pătruns așa de ușor... Că-i lume multă și trebuie programare. Știți de cîte zile-s aici în oraș ? Vă zic eu : de două... Și, acolo la noi, la turnătorie, e nevoie de mine. Lipsesc de două zile de la serviciu. Îi albă, ori îi neagră ?

PROFESORUL (întinzîndu-i Doctorului buletinele de analiză) : Ce zici ?

DOCTORUL (cercetînd) : Nu știu. Dacă aș ști ce să spun, nu m-aș afla în cabinetul dumneavoastră. Eu... am venit să...

PROFESORUL : ...să-mi faci o vizită, așa cum se obișnuiește între colegi. Chiar dacă mi-ai fost student, acum tot colegi se cheamă că sîntem.

DOCTORUL : Vă înșelați. Nu-i o simplă vizită de curtoazie pe care o face profesorului său un fost student, în trecere prin orașul studenției. Eu am venit pur și simplu pentru o consultație.

PROFESORUL : Nu ți-o pot refuza. Analizele ?

DOCTORUL : Sînt la Manuela Buzescu, fosta mea colegă și actuala dumneavoastră asistentă. S-a dus la laborator.

PROFESORUL : Bine, s-o așteptăm pe Manuela. Dar despre cazul tovarășului Vasile, ce părere ai ?

DOCTORUL (*schimbînd o privire semnificativă cu Profesorul*) : Neoplasm ? N-am certitudinea diagnosticului...

PROFESORUL : O pancreatită banală. Cronicizată, ce-i drept, dar pancreatită.

FILIP : Nu-i cancer ?

PROFESORUL : Nu. Dar, oricum, va trebui să te pensionezi. Și, asta, cît mai curînd. Ai nevoie de odihnă.

FILIP : Și dacă nu vreau ?

PROFESORUL (*enervat*) : Dacă nu vrei, o să-ți scurtezi viața cu cel puțin doi-trei ani...

FILIP : Parcă ziceați că nici un savant nu poate să știe cîte zile mai are un om... Da' să știți că un doctor, unul singur, care m-a înțeles, mi-a spus că-i cancer. Și, eu l-am crezut. El m-a trimis la dumneavoastră.

PROFESORUL : Trebuie să te pensionezi.

FILIP : Asta, nu ! Sînt încă în putere și, cît mă țin puterile, eu, unul...

PROFESORUL : Atunci, de ce-ai mai venit la mine ?

FILIP : Așa, să aflu...

MANUELA (*intrînd*) : Domnule profesor, am adus analizele doctorului Nabreș.

DOCTORUL : Mulțumesc, Manuela.

MANUELA : Cu plăcere.

PROFESORUL (*lui Filip*) : Dumitale ți-am spus ce-am citit în analize. Trebuie însă să te și consult. Te rog să fii drăguț și să aștepti puțin dincolo. (*Îl conduce.*) Te chem eu.

FILIP : Bine, tovarășe profesor. Acum nu mă mai grăbesc. N-am decît o singură pretenție : să aflu *adevărul* ! (*Îse.*)

PROFESORUL (*uitîndu-se cu atenție la buletinele de analize ale Doctorului*) : Dumneata, colega, ce pretenții ai ?

DOCTORUL : Aceleași !

PROFESORUL : Ei, spune-mi ce...

DOCTORUL : Mă simt rău, am...

PROFESORUL : A, nu. M-ai înțeles greșit. Spune-mi ce-ai mai făcut de cînd nu ne-am văzut, asta vreau să aflu. Nu crezi că-i firesc ?

DOCTORUL : Ba da ! M-am căsătorit, am un copil și... mai am...

PROFESORUL : Altceva, ce mai faci ?

DOCTORUL : Consult, tratez bolnavi, cam asta-i...

PROFESORUL : Altceva ?

DOCTORUL : Nimic. De la o vreme, sînt mai mult în concediu medical decît la circă.

PROFESORUL : Și, altceva ?

DOCTORUL : Atît !

MANUELA : Face acte de eroism. Au scris și ziarele despre el. Numai că,

în ultima vreme, i-a intrat un cui în cap și...

PROFESORUL : Ce fel de acte de eroism ? Povestește-mi.

DOCTORUL (*cu modestie*) : N-am ce povesti. Nu mi-am făcut decît datoria.

MANUELA : Așa e el, modest... Vă povestesc eu. Tovarășe profesor, colegul meu și fostul dumneavoastră student are o circă foarte grea, cu sate cocoțate pe coama muntelui, cu căi de acces dificile, impracticabile iarna. Într-o iarnă, o femeie trebuia să nască. A consultat-o și-a trimis-o la maternitate. A internat-o. Peste cîteva zile...

(*Heblu. Accente muzicale.*)

6

Cabinetul medical al unei circumscriptii rurale dintr-o comună de munte. Curat, simplu, dar bine dotat. La birou, doctorul scrie ceva în registrul de consultații. În fața biroului, pe scaun, un pacient. Judecînd după felul în care e îmbrăcat, pare un muncitor forestier.

PACIENTUL : Zău, dom' doctor, măcar două-trei zile, acolo, ce naiba, nu se face gaură în cer din asta ! Zău, știți și dumneavoastră că se apropie Crăciunu', și-s multe de făcut la casa omului.

DOCTORUL : Nici o jumătate de zi ! Dumneata ești sănătos tun ! Dacă aș avea eu sănătatea dumitale...

PACIENTUL : Zău, vă rog, trebuie să tai porcu' și...

DOCTORUL : Taie-l sănătos, și să-l mincați în pace !

PACIENTUL : Dar cînd, dom' doctor ? Că...

DOCTORUL : Cînd oi vrea dumneata.

PACIENTUL : Ei, asta-i, că eu aș vrea miine.

DOCTORUL : Taie-l miine, cine te oprește ?

PACIENTUL : Dumneavoastră, să trăiți, Dacă nu-mi dați, acolo, două-trei zile de concediu medical...

DOCTORUL : În concediu medical, omul se odihnește, stă în repaos, nu taie porci.

PACIENTUL : Taie, dom' doctor, taie, numai să-i dați voie... Ei, parcă dumneavoastră nu știți ?

DOCTORUL : Atunci, taie-l !

PACIENTUL : Dacă-mi dați concediu... că, altfel, miine-i musai să fiu sus, la circular, la slujbă.

DOCTORUL : Ce să-ți fac ?

PACIENTUL : Parcă nu știți ? ! Certificatul ! Nu pe degeaba, nu, zău ! Vă

aduc niște cîrnași și-un burduf de
brinză, că socru-meu are oi, îl știți
doar.

DOCTORUL (*sărind ca ars*): Ieși afară !

PACIENTUL : Dom' doctor, zău !

DOCTORUL : Afară ! (*Strigînd.*) Ioane !

ION (*agentul sanitar, intrînd*): M-ați
chemat ?

DOCTORUL : Dă-l afară ! (*Iese.*)

ION : Mă, Neluță, mă ! Ce i-ai făcut dom-
nului doctor ?

PACIENTUL : Păi, nu vrea să-mi plaseze
și mie un certificat medical, ce
naiba ? ! Dă-mi tu !

ION : Eu ? ! Vrei să mă bagi în pușcă-
rie ? ! (*Sună telefonul.*) Acum întin-
de-o, mă, că am treabă. (*Ridică recep-
torul.*) Aloo ! Da... Cine ?... Școala ?...
Cum ?

PACIENTUL (*din ușă*) : Ce zici, mai trec
miine ?

ION (*pune palma peste receptor, Paci-
entului*) : Vezi-ți de treabă !

PACIENTUL : Ce oameni ! Al dracului
mai e și doctorul ăsta... Las' că-l învăț
eu minte ! (*Iese.*)

ION (*la telefon, strigînd ca în telefoa-
nele vechi, prin centrală*) : Alo !... Ce
spuneți ?... Leana lui Zbirnă ? Păi, era
internată. Chiar domnu' doctor a dus-o
la spital cu Dacia personală... Stai, că
nu e în cabinet... Așa... Bine, bine...
îi spun... Da, îi transmit... Așa... (*Pune
receptorul în furcă, apoi strigînd.*)
Dom' doctor !

DOCTORUL (*intrînd*) : Ce strigi așa ? A
plecat ?

ION : A plecat.

DOCTORUL : Ducă-se învîrtindu-se, chiu-
langiul !

ION : A telefonat din Pesterița... direc-
torul școlii. Naște Leana lui Zbirnă.

DOCTORUL : Să fie într-un ceas bun !
Am internat-o la spital, e pe miini
bune.

ION : Îi necaz mare ! Acum trei zile, a
fugit din spital. E acasă și acum i-a
venit sorocul. Au telefonat că...

DOCTORUL : Să cheme Salvarea. Dă
un telefon la...

ION : Au chemat-o. S-a întors înapoi.
Drumu-i cu polei, n-a putut să urce.
Și ea naște.

DOCTORUL (*nu se mai poate abține*) :
Nașterea mă-si ! Știi că-i vorba de un
făt transvers ?

ION : Mi-ați spus. Trebuie operată !

DOCTORUL : Ia trusa și hai cu mine !

ION : Ce vrei să faci ?

DOCTORUL : Nu pune întrebări, gră-
bește-te ! Încercăm cu mașina mea.

ION (*i se așază în cale*) : Salvarea n-a
putut să urce, și are dublu diferen-
țial ! E pantă mare și polei... Prăpas-
tia-i adîncă, drumul, îngust, și...

DOCTORUL : Termină !

ION (*il prinde de reverele halatului*) :
Nu vă las ! Asta-i crimă curată, sinu-
cidere...

DOCTORUL : Dacă n-ai în tine curaj
nici cit o curcă beată, dă-te la o
parte !

ION : Am copii...

DOCTORUL : Și Leana lui Zbirnă are
doi, și acum trebuie să-l nască pe-al
treilea. Și-l va naște ! Trebuie să-l
nască. Dă-te la o parte ! Sau vino cu
mine ! Dacă va fi necesar să intervin
pe loc, am nevoie de ajutorul tău.

ION : Eu... nu... nu pot... nu vă las !

DOCTORUL : Atunci, dă-te la o parte !
Lașule ! (*Iese.*)

(*Heblu.*)

★

În spot de lumină, fața Doctorului.

DOCTORUL : Ion s-a luat după mine.
S-a urcat în mașină. Îi simțeam răsu-
flarea strangulată de teamă. Am por-
nit. Șoseaua era alunecoasă. Apăsăm
pe accelerator și, cu coada ochiului,
mă uitam la indicatorul de viteză :
100..., 110..., 120... Știam bine drumul,
și noaptea-n somn l-aș fi visat. Am
cotit la dreapta, am încetinit. Intram
pe drumul de țară. Dintr-o dată, în
fața noastră s-a ivit muntele. Am
oprit. În jurul mașinii s-au adunat
bărbați și femei. Tăceau. Știau despre
ce-i vorba. Cineva mi-a zis ceva
despre salvare, că s-a întors din drum,
că n-a putut să urce. Apoi altul a zis
că nici cu sania nu se poate ajunge
sus. Mă uitam în lungul drumului și
trăgeam din țigară. Cumpăneam.
Apoi mi-am zis : „Fie ce-o fi !” M-am
urcat la volan și-am pornit. Oamenii

adunați acolo — asta am aflat-o a doua zi — priveau în urma noastră cu râsuflarea tăiată. O serpentină, două. Polei. În dreapta, stincile în care e tăiat drumul — drum de care, îngust, cu polei : sticlă, nu altceva —, în stînga, prăpastia, adîncă... Broboane de sudoare rece îmi năpădiseră fruntea. Nu știu cum am ajuns sus, la casa Leanei lui Zbirnă. Am urcat-o în mașină pe Leana, și lîngă ea, pe bărbatul ei. Am întors. Prăpastia era acum în dreapta, în stînga — stincile. În fața noastră pareă se căsca poarta iadului. Aveam un singur gînd : „trebuie să izbutesc !”. Timpul parcă se opri : un minut dura cît o veșnicie. Și-am ajuns. Am oprit mașina, m-am dat jos o clipă, atît cît să-mi trag sufletul. Am răsuflet ușurat. Apoi... mi-am amintit de Ion. M-am uitat la el. Era în mașină, pe locul din dreapta, livid. Uitasem de el. M-am urcat la volan, am schițat cam stîngaci un zîmbet complice, și-am apăsăat pe accelerator. Apoi...

7

Lumină. Sîntem iar în cabinetul Profesorului.

MANUELA : Așa a fost, am citit în ziar...

PROFESORUL : Bravo, ești un erou !

DOCTORUL : Au înflorit-o și ei cum s-au priceput. Că de aceea sînt gazetari și țin condeiul în mină, să scrie frumos despre fapte diverse.

PROFESORUL : Îmi imaginez cum te privesc de atunci încoace cetățenii din comună și oficialitățile.

DOCTORUL : Da, a doua zi m-a chemat primarul.

MANUELA : Să te felicite...

DOCTORUL : Să-mi pună în vedere două lucruri. Unu : să nu mai plec de la cîrcă înainte de orele de program... După ce am transportat femeia la spital — asta s-a întîmplat pe la orele 11, și-am asistat și la operație, de fapt am fost mina a doua —, am plecat să beau ceva, simțeam nevoia să mă îmbăt... văzusem moartea cu

ochii... Și el m-a căutat, tocmai atunci m-a căutat.

MANUELA : Și al doilea ?

DOCTORUL : A, da... M-a avertizat să nu mai dau bolnavii afară din cabinet. M-a reclamat o pușlama căreia n-am vrut să-i dau certificat medical pe cîteva kilograme de cîrnați și-un burduf de brînză !

PROFESORUL : Și dumneata cum ai reacționat ?

DOCTORUL : I-am trîntit ușa-n nas și-am plecat. După cîteva zile, cînd a aflat despre... m-am trezit cu el în cabinet. Venise să-și ceară scuze, așa, de formă.

MANUELA : Ești formidabil, nu te-ai schimbat deloc !

DOCTORUL : Crezi ?

MANUELA : Dacă nu pun la socoteală faptul că acum joci rolul bolnavului inchipuit.

DOCTORUL : Mă simt foarte rău. Ți-am spus. (*Profesorului.*) De aceea am și venit la dumneavoastră. Cred că am... cancer.

PROFESORUL (*cercetînd din nou analizele*) : Iar cu ți garantiez că nu ăi ! A, o polipoză gastrică, evident, ăi.

DOCTORUL : Și totuși... Ideea că... nu-mi iese din cap.

PROFESORUL : Cred că ai făcut o obsesie. Boala dumată e de natură psihică. Pe fondul unei hipersensibilități, pe care am observat-o la dumneata de pe vremea cînd mi-erai student, astfel de obsesii prind ușor rădăcini. Îți recomand, și te rog chiar, să consulți un psihiatru. Și te duci acasă liniștit, renunți la regim, mănînci, bei, muncești și te distrezi.

DOCTORUL : Dar sînt bolnav, tovarășe profesor.

MANUELA : De două luni e în concediu medical !

DOCTORUL : Simptomele mele sînt clare.

PROFESORUL : Și-n baza lor, dumneata, care ești medic, ți-ai pus singur diagnosticul, nu ? Unde ai mai pomenit un medic care să-și pună singur diagnosticul ? Și, după ce ți-ai fixat diagnosticul, ai început să crezi în el orbește. Simpla presupunere ai convertit-o într-o certitudine. Iar pseudo-certitudinea a început să te obsedeze. Te-au năpădit grijile, ai început să-ți petreci nopțile cu ochii ațîniți în tavan, să trăiești terorizat de spectrul morții, nu ? Angoasa a pus stăpînire pe dumneata...

DOCTORUL : Cred că aveți dreptate... Nu mă mai gîndesc decît la...

MANUELA : ...obsesul sfinșit.

PROFESORUL : Lasă gluma, Manuela ! Discutăm o problemă serioasă.

MANUELA : Vă rog să mă scuzați.

PROFESORUL (*Doctorului*) : Stimăte coleg, analizele sînt clare, limpede, ca

apa de izvor. Ești medic. le poți interpreta și singur. Desigur, nu contest, ești bolnav, dar nu grav. Ai o boală banală... Îți repet încă o dată, dumneata nu ai cancer! Și chiar dacă ai avea — dar n-ai, îți repet, nu ai! — n-ar trebui să-ți pierzi capul. Unii îl au și...

DOCTORUL : ...nu le spuneți adevărul. Ca de pildă omului acelaia, Vasile Filip, sau cum îl cheamă.

PROFESORUL : Ai fi preferat să-i spun ? Dumneata, dacă ai fi în locul meu, ce-ai face ?

DOCTORUL : I-aș spune adevărul.

MANUELA : Și-acum, crezi că și ție îți ascunde adevărul...

PROFESORUL : Dacă n-ai încredere în cuvântul meu, în cuvântul profesorului dumitale, de ce-ai venit la mine ?

DOCTORUL : Am deplină încredere în cuvântul dumneavoastră.

PROFESORUL (îi întinde mina) : Și ține minte ce-ți spun : nu toți oamenii au tăria de a privi adevărul în față...

DOCTORUL : Omul acela, Vasile Filip, o are, sint sigur.

PROFESORUL : Poate. (*Stringindu-i mina cordial.*) Mi-a făcut plăcere că ne-am revăzut. Sint mîndru de dumneata și de faptele dumitale. Întoarce-te acasă, muncește, uită de boală, tratează-o cu indiferență.

DOCTORUL : Mai am două săptămîni de concediu medical... Am fost spitalizat și...

PROFESORUL : Bine. Odihnește-te două săptămîni și, apoi, la treabă ! Ne-am înțeles ?

DOCTORUL : Vă mulțumesc pentru consultație.

PROFESORUL : Pentru dumneata, ușa cabinetului meu este deschisă la orice oră. Dar gîndurile negre, alungă-le. Îmi promiți ?

DOCTORUL : Am să încerc.

PROFESORUL : Scuzați-mă un moment... (*Iese.*)

MANUELA : Are cancer.

DOCTORUL : Cine ?

MANUELA : Profesorul. Are cancer la gît.

DOCTORUL : Știe ?

MANUELA : Da. Cred că știe și cît mai are de trăit. Mult, nu. Te rog să nu spui nimănui. Nici în familie nu e nimeni la curent. E un secret.

DOCTORUL : Pe care tu-l cunoști.

MANUELA : Da. Și mai știe și profesorul Oproiu. El îl tratează.

DOCTORUL : Și crezi că mie mi-a spus adevărul ?

MANUELA : Cu siguranță ! Asta-i părerea mea. Ți-am spus-o și înainte de-a-i cunoaște părerea. Dacă atunci nu m-ai fi lăsat ca pe-o valiză-n gară, dacă acum aș fi soția ta... nu m-aș

gîndi nici o clipă că aș putea să rămîn văduvă, te asigur.

DOCTORUL (*privind-o lung*) : Îți mulțumesc. Și totuși, eu...

(*Hebhu. Accente muzicale.*)

8

Restaurant. Un colț dintr-un salon obișnuit, curat. La o masă, într-un loc mai ferit, Vasile Filip. A mîncat, și-acum meditează în fața unui pahar de vin.

TÎNARUL (*se apropie, politicos*) : Îmi permiteți să iau loc la masa dumneavoastră ?

FILIP : Poftim, nu mă deranjează, sint singur.

TÎNARUL (*ia loc*) : Am o întîlnire cu un prieten... Localul e aglomerat și... (*se uită la ceas*), se pare că întîrzie. (*Pauză.*) Fumați ? (*Îi întinde un pachet de țigări „Kent“.*)

FILIP : Mulțumesc, eu fumez de-astea... (*îi arată pachetul*) „Mărășești“.

TÎNARUL : „Kent“ sint cele mai bune. Păcat că se găsesc destul de rar. Eu am noroc de-o cunoștință... un tip care lucrează la un bar. De la el le procur. (*Îi întinde din nou pachetul, insistînd.*) Totuși, o țigară...

FILIP (*se codește, apoi, cu oarecare jenă, ia o țigară*) : Mulțumesc.

TÎNARUL (*oferindu-i foc, de la o brichetă cu gaz, firește*) : E cea mai bună țigară...

FILIP (*trăgînd un fum*) : Paie !

TÎNARUL : Nu sînteți obișnuit...

FILIP : Beți un pahar de vin ?

TÎNARUL : Mulțumesc... Am intrat să beau o cafea... dar...

FILIP : Un pahar de vin nu strică... mai înecă amaru'. (*Ia un pahar, toarnă vin, i-l oferă, ciocnesc.*) Noroc !

TÎNARUL : La mulți ani !... Sînteți supărat... Se citește asta pe fața dumneavoastră.

FILIP : Da...

TÎNARUL : Vă apasă un mare necaz.

FILIP : Se întîmplă și la case mai mari. Necazul ăsta al meu poate pica și pe capul unui ministru... și al unui rege... Ți-aș da... Nu știu de ce s-ar feri să dea peste un pîrlit de maistru, ca mine.

TÎNARUL : Sînteți maistru ? Dacă nu-s indiscret, unde lucrați ?

FILIP : La o uzină... Nu aici, la...

TÎNARUL : A, sînteți în trecere ? Cu ce ocazie ?

FILIP : La doctor. Am venit la clinică să mă consulte...

TÎNARUL : Dacă aveți nevoie de-o pilă... Am un amic care aranjează orice... Deschide orice ușă. Parcă ar avea iarba fiarelor. M-a uimit ! E teribil de plin de relații. Dar ia ciubuc. Fără... nici nu stă de vorbă. Asta, în câteva ceasuri, cred că te poate introduce și la profesorul Rodof. Dacă vreți...

FILIP : Am fost. De la el vin acum... Am stat două zile, pînă mi-a venit rîndul, și-am intrat.

TÎNARUL : Și ?

FILIP : Dumitale pot să-ți spun. Bem un sprîț împreună, ne despărțim, și gata ! Cine știe dacă ne mai vedem cîndva... Nu vreau să aflu nimeni, nici copiii, nici nevasta, nici colegii de muncă... Nimeni ! Înțelegeți dumneata ?

TÎNARUL (nedumerit) : Înțeleg.

FILIP : Am cancer...

TÎNARUL : Sigur ?

FILIP : Cum mă vezi și cum te vîd ! Mi-a spus profesorul. La început s-a codit — c-o fi, c-o păți... Da-n cele din urmă mi-a spus-o, așa, pe șleau. Acum sînt liniștit. Mi-a dat și-o rețetă. (*Scoate rețeta din buzunar, i-o dă.*) Cu astea, zice dumnealui, o pot duce... pînă vine baba aia cu coasa... Da' nu știu de unde dracu' să fac rost de medicamentele astea, că-s străine și se găsesc rar... Am fost la „Centrofarm“, n-au !

TÎNARUL : Poate vă pot ajuta eu. Să încerc. V-am spus, am relații... Tipul ăla de care vă spuneam... Cine știe ? (*Citește rețeta.*) Laxis !... Dar costă, costă mult... Să încerc ?

FILIP : Cît ? De fapt, asta nu mai contează.

TÎNARUL : Cred că vreo 500 cutia. Dar nu știu dacă mai are... Săptămîna trecută, avea. A plasat cuiva cinci cutii.

FILIP : S-a făcut. Bate palma !

TÎNARUL : Cîte cutii ?

FILIP : Trei.

TÎNARUL : Dacă mă așteptați o oră, o oră și ceva...

FILIP : Pierd trenul...

TÎNARUL : Mai repede nu pot. Stă departe.

FILIP : Bine. Aștept. Dacă pierd trenul ăsta, iau altul și mîine-dimineață tot ajung să-mi pontez fișa la uzină, de-ar fi să nu închid un ochi toată noaptea. Dacă vrei, uite, îți dau și-un avans : 500, restul cînd le aduci... Poate trebuie să-i dai arvună.

TÎNARUL : Domnule, nici nu mă cunoașteți... Aveți încredere în mine ?

FILIP : Am. Eu cunosc omul după ochi.

TÎNARUL (ezită, apoi ia banii și-i bagă

în buzunar) : Fie ! Atunci, dați-mi voie să mă prezint : Marius Popescu, inspector financiar.

FILIP : Filip. Vasile Filip.

TÎNARUL : Îmi pare bine ! (*Scoate din buzunar o carte de vizită.*) Iată și cartea mea de vizită. Numărul de telefon e de la birou. Acași n-am telefon. Mă duc. Așteptați-mă aici, într-un ceas sînt înapoi !

(*Heblu. Accente muzicale.*)

9

(*Într-o garsonieră.*)

BAROSANU : Afacerea nu-i rea, dar... 600 cutia... dacă fac rost.

TÎNARUL : Hai, mă, ce dracu' ! Merge și cu 500... e un om cumsecade...

BAROSANU : Îl cunoști ?

TÎNARUL : Da' de unde, l-am cunoscut în restaurant, nu-i din oraș, a venit la clinică. Peste un ceas pleacă...

BAROSANU : I-ai spus cum te cheamă ?

TÎNARUL : Nu-s așa de naiv cum mă crezi.

BAROSANU : Vezi să nu observe careva... Și zici că pleacă azi, și nu-i din oraș ?

TÎNARUL : Da. Mi-a dat și arvună.

BAROSANU : Cît ?

TÎNARUL : 500 de lei.

BAROSANU : E-n regulă, avem ce să bem !

TÎNARUL : Dacă faci rost de medicamente...

BAROSANU : Așteaptă-mă aici, într-o jumătate de oră sînt înapoi. Vezi că diseară facem un chef... O invit și pe Zella.

TÎNARUL : S-a făcut !

BAROSANU : Dacă fac rost de medicamente, e-n regulă, dacă nu... (*rinjind*) : bani tot avem. Ești mare : scoți bani și din piatră seacă ! Trebuie să te cresc. (*Iese.*)

TÎNARUL (strigînd după el) : Barosane, să nu-mi faci vreo figură, că...

(*Heblu. Accente muzicale.*)

Cortina

10

Restaurantul. Vasile Filip își consultă ceasul. Dă semne vădite de nerăbdare și nervozitate.

TÎNĂRUL (*apropiindu-se*): Scuze, nea Vasile... Îmi dai voie să-ți spun așa ?

FILIP: Spune-mi cum vrei dumneata. Ai adus ?

TÎNĂRUL (*așezindu-se*): Adus. Cred că-ți luaseși adio de la bani, nu ? Cînd ai văzut că a trecut peste un ceas și jumătate... Ce ți-ai zis ?

FILIP (*puțin jenat*): Știu și eu... că „socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din tîrg“...

TÎNĂRUL: Sincer, nu ți-a fost teamă că... ?

FILIP: Sincer ? Așa, o clipă, mi-a trecut prin cap că pot să mă înșel și eu, o dată-n viață, asupra unui om. Văd că nu m-am înșelat nici de data asta.

TÎNĂRUL: Ai mai folosit medicamentul ăsta ?

FILIP: Nu, da' am auzit, am auzit de el.

TÎNĂRUL (*intinzindu-i cele trei cutii*): Poftim. Astea fac minuni.

FILIP (*numărîndu-i restul de bani*): Mulțumesc !

TÎNĂRUL: Cu plăcere. Bine că te-am putut ajuta. Cînd mai ai nevoie, ai cartea mea de vizită, îmi dai un telefon, și gata. S-a făcut !

FILIP (*închinînd un pahar*): Noroc !

TÎNĂRUL: La mulți ani !.. Noroc !

(*Heblu. Accente muzicale.*)

11

Un colț dintr-o sală de așteptare a gării de călători Cluj-Napoca. E noapte. Lume puțină. Bănci. Pe o bancă, Vasile Filip, privind nerăbdător la ceas. Vocea crăiniceî anunță trenuri care pe el nu-l interesează. Se apropie Doctorul.

DOCTORUL: Permiteți ?

FILIP (*fără să-l privească, pe gînduri*): Luați loc.

DOCTORUL: Încotro ?

FILIP: La Brașov.

DOCTORUL: Mai avem de așteptat jumătate de oră... dacă nu are întîrziere.

FILIP: Mergeți la...

DOCTORUL: Tot la Brașov. În cel mult patru ore, ajungem.

FILIP: E bine. Sosec la timp. Trag un pui de somn, și miine-s bun de treabă. La șapte fix, trebuie să pontez.

DOCTORUL: Nu sînteți în concediu medical ?

FILIP (*surprins de întrebare, sieși*): Eu?! De unde și pînă unde, în concediu medical ?! Nu știu ce-i ăla. Am peste treizeci de ani de slujbă. N-am lipsit o zi, dacă nu le pun la socoteală pe astea două, care...

DOCTORUL: Și... ce-a mai spus profesorul ?

FILIP: Care profesor ?

DOCTORUL: Rodof !

FILIP (*mirat*): De unde știți că... ? (*Abia acum se uită la el.*)

DOCTORUL: Nu mă recunoașteți ?

FILIP (*neplăcut surprins*): Acum, da !... Ce să zică ? E neagră, parcă dumnea-voastră n-ați văzut ?!... Mi-a dat și-o rețetă, am făcut rost și de medicamente, dar... E bine, e bine cel puțin că știu adevărul... Trebuie să mă grăbesc... să termin...

(*Heblu. Accente muzicale.*)

12

Garsoniera. Pe pereți, fotografii de acțiune și actori de cinema, reclame de băuturi și țigări străine. Casetofon. Muzică stridentă. Fum, să-l tai cu cuțitul. Alcool în pahare. Cîteva perechi de tineri dansînd. Alții stau trîniți pe pat, într-o totală uitare de sine. La o masă, patru băieți joacă pocher.

PIȚI (*puțin amețit de alcool, blondei cu care dansează*): Ai văzut filmul ăla... Cum dracu-i zice ? Filmul de săptămîna trecută... Ăla, cu gagică aia... Cum o cheamă ? Mișto gagică !

BLONDA: Măi, Piți, tu ți-ai făcut limba

tirbușon! Știi că ești simpatic? Zău, mă! Îmi plăci... Păcat că n-ai și tu o Dacie 1300, zău că-i păcat... Dacă aveai, te-aș fi luat de bărbat... Să mă duci pe Feleac să văd orașul, noaptea, de sus, de la înălțime... Ce zici, n-ar fi frumos?

TÎNĂRUL (intrind): Salut!

BAROSANU (se ridică lenș din fotoliu, îl ia pe Tînăr de-o mină și-l trage mai la o parte): S-a făcut?

TÎNĂRUL: E-n regulă, Barosane! (Îi dă banii.)

BAROSANU (îi viră în buzunar): Cît?

TÎNĂRUL: Cît ai zis, o bătrînă și jumătate. Numără-i!

BAROSANU: Nu-i nevoie, Cintezoile!

Am încredere în tine. N-ai să mă tragi pe sfoară la prima afacere. Mai încolo, cînd ai să te rodezi, te pun și sub observație. (Scoate din buzunar banii, numără.) Ia și tu cinci foi.

TÎNĂRUL (luînd banii): Nu-i prea mult?

BAROSANU: Mult? (Ride.) Eu știu să-mi stimulez colaboratorii. Cine riscă, câștigă! Tu ai stofă, pe cîntea mea! Dacă te ții aproape de mine, te fac om, om te fac, mă auzi? Te umplu de bani!

ZELLA (care între timp s-a apropiat și a auzit ultimele replici): Numai să ai cînd... Cintezoilul vrea să-și ia zborul.

BAROSANU: Cum?! Ce spui, Zella?

ZELLA: Simplu: Își ia zborul. Își desface aripile, și pe-aici (î-e drumul... Asta-i pasăre migratoare, cînd vine toamna pleacă în țările calde.,

BAROSANU: De ce, mă?!

ZELLA: Nu mă mai iubește.

BAROSANU: Ți s-a făcut dor de mămică?

TÎNĂRUL: A aflat că n-am intrat la facultate... Îmi trimite scrisori disperate... Și e bătrînă, și e singură...

BAROSANU: Îmi plăci, ai devenit sentimental.

PIȚI (apropiîndu-se de grup): Barosane, iar a venit ăla de la etajul V, zice că nu poate dormi din cauza noastră...

BAROSANU: Spune-i să-și vadă de drum, că-n casa mea fac ce vreau. Să nu dea ochii cu mine, că iar sar scînteii!

PIȚI: I-am făcut vînt... Sper că...

ZELLA (Tînărului): Mă lași tu pe mine, Cintezoile?

TÎNĂRUL: Nu știu, nu știu ce să fac... Ar trebui să mă întorc acasă... poate chiar să mă angajez, că...

BAROSANU: Uite că eu mă descurc și fără serviciu.

ZELLA: Unu-i Barosanu!

BAROSANU: Și, ia spune-mi, cum a fost? Povestește-mi, să văd dacă ai stofă.

TÎNĂRUL: Simplu: Cum ți-am spus. Am intrat în vorbă...

BAROSANU: O iei de la început?

TÎNĂRUL: Ce să-ți mai spun? I-am dat medicamentele, mi-a dat banii, și gata! A. era să uit. I-am făcut și o farsă: i-am dat o carte de vizită... una pe care am primit-o de la un prieten: Marius Popescu — inspector financiar", un tip cam dilui și închipuit... Să-l vezi, te umflă risul, are o moacă...

ZELLA: Mișto farsă!

BAROSANU: Ce-ai făcut, mă?!

TÎNĂRUL: O glumă. Aș fi curios să-i văd mutra ăluia, să-l văd pe Marius Popescu, cînd o primi telefon de la unu' căruia, chipurile, i-a vîndut medicamente străine. Aș muri de ris... Are ăla o moacă... Ha, ha, ha...

BAROSANU: Ești o hahaleră, asta ești! Tu ești dilui? Nu știi că pe cărțile de vizită rămîn amprente? Vrei să...

PIȚI: Atenție, atenție! (Linște.) Incepe jocul cu sticla! Stinge lumina!

(Heblu. Accente muzicale.)

13

Sala de așteptare.

FILIP: Am lipsit două zile de la uzină. Absențe nemotivate. O să iasă cu scandal...

DOCTORUL: Bine, dar... sînteți bolnav. N-ați cerut un concediu medical?

FILIP: Nu.

DOCTORUL: Profesorul v-a spus că trebuie să ieșiți la pensie.

FILIP: Eu?! Tocmai acum? Nu ies la pensie, să știu că mă scot din turnătorie cu picioarele înainte... Ce să fac acasă? Acolo-i viața mea... Dacă aș ieși la pensie, cred că a doua zi aș și muri. Și am treabă, treabă multă... Nu mă las pînă nu-i dau de capăt... Mi-am pus în gînd să torn „osia" aia de care vă spuneam, și nu mă las pînă...

DOCTORUL: Și, miine, ce le spuneți?

FILIP: Nu știu. Văd eu...

DOCTORUL: Vă dau eu un certificat pe trei zile... Într-un fel, e necesar să vă justificați absențele.

FILIP: Mulțumesc, sînteți foarte amabil... Acum, nu mai am nevoie. Nu vreau să știe nimeni că... Înțelegeți? Nimeni...

DOCTORUL: Ați cam băut.

FILIP: Da, cîteva pahare...

DOCTORUL (medic): În cazul dumneavoastră, nu-i prea recomandabil să...

FILIP: Știu. Dar am să mai beau, așa, din cînd în cînd... de ochii lumii... Așa, ce un om sănătos... Trebuie să... par sănătos.

DOCTORUL: Totuși, un certificat medical...

FILIP : Mă descurc eu și fără el.
DOCTORUL (ii întinde o carte de vizită) :
 Poftiți dacă vă răzgândiți, aveți adresa mea și numărul de telefon.
FILIP : Mulțumesc. Asta-i a doua pe ziua de azi. În viața mea n-am primit o carte de vizită, și azi mă pomenesc cu două. Tinărul acela care mi-a vindut medicamentele mi-a dat și el una. *(Scoate o cutie de medicamente.)* Ce ziceți de medicamentele astea ? Sint bune ?
DOCTORUL (ia cutia și o examinează) : Excelente !
FILIP : Am și desfăcut una. Sint niște pastile albe... *(Ii întinde Doctorului cutia.)* Uitați-vă...
DOCTORUL (deschide cutia, examinează conținutul) : Escrocul !
FILIP : Ce-ați spus ?
DOCTORUL : Asta-i piramidon ! V-a tras pe sfoară, v-a escrocat !
FILIP (sincer, amuzat) : Păcat... Păcat că nu-i azi întâi aprilie... tare mi-ar fi plăcut să fie unu aprilie. Și eu, care am crezut că știu să cunosc oamenii după ochi. Ha, ha, ha !
DOCTORUL (scoate din buzunar o hirtie, o rupe în bucățele mici și le aruncă la coș. Se uită la ceas) : Gata ! Vine trenul, să ne grăbim !
FILIP (cu o ușoară timiditate) : Dacă nu vă supărați... ce hirtie era ?
DOCTORUL : Certificatul meu medical. Mai aveam două săptămîni de concediu.

(Heblu. Accente muzicale.)

14

In garsonieră. Atmosfera e și mai îmbibată. Tinărul dansează cu Zella un tangou. Barosanu îi privește cu invidie.
ZELLA : Și, zi-i așa, Cinteziouile, îți ieși zborul și mă lași... Te duci la mămică...

TÎNĂRUL : Poate...

BAROSANU (Zellei) : Așa-ți trebuie ! Cînd mi te-a suflat, am încercat să-ți casc ochii. Dacă ești gîscă...

TÎNĂRUL : Las-o-n pace ! *(S-a oprit din dans. Cei doi stau față-n față, ca doi cocoși gata de luptă.)*

BAROSANU : Ce, mă, ți-a sărit muștaru' ? Fii cumințe, că prost ai fost ! Dacă se prinde clientu' și se duce la miliție cu cartea aia de vizită, clăm de dracu' ! Auzi ? Că-ți iau amprente și merg ăia pe fir, pînă te depistează... Și nici n-au nevoie de amprente, că-l iau la întrebări pe Popescu ăla al tău ! În trei minute și trei mișcări, le predă neghiobul ăla o listă cu toți prietenii și toate cunoștințele pe

la care a împărțit, cîtinu', cărți de vizită. Și te umflă. Ca din oală te ia, ageamiule !

ZELLA : Pentru o farsă nevinovată ? Nu există nici o lege care să interzică farsele.

BAROSANU : Știi cum se cheamă farsa aia nevinovată ? În termeni juridici, îi zice substituție de persoană și de funcție. Și tu, gîscă mică, închide-ți pliscul, că s-ar putea să ne aduci pachete la vorbitor...

TÎNĂRUL : Eu nu trăiesc din expediente, ca tine... M-am descurcat cum am putut, din puținii bani pe care mi i-a trimis mama.

BAROSANU : Eu trăiesc din expediente ? ! Am atelier, sint autorizat. Cu acte în regulă. Mă, tu știi că escrocheria se pedepsește ?

ZELLA : Da' n-a escrocat pe nimeni !

BAROSANU : S-o crezi tu, gîscuțo ! Complice și mijlocitor. Știi tu ce-ai vindut în cutia aia splendid ambalată, cu marcă și etichetă străină ? Laxis ? S-o crezi tu ! Piramidon, producție indigenă, bun pentru gripă. Și gafa aia cu cartea de vizită ne bagă în pușcărie... Idiotule !

TÎNĂRUL (a rămas ca o statuie, nepuțințios, și-l privește cu ură) : Cum ai putut să faci una ca asta ! ?

BAROSANU : Numai de nu s-ar prinde tipu'...

TÎNĂRUL (urlă) : Nu se poate ! Omul acela, omul acela era bolnav...

(Liniște. Toți se adună în jurul lui și-l privesc nedumeriți. Soneria de la intrare zbîrnie strident, spărgînd liniștea ce s-a așternut.)

PIȚI : Cine-i ?

O VOCE DE AFARĂ : Miliția !

(Toți incremenesc. Schimb de priviri înspăimîntate. Heblu. Accente muzicale.)

15

Biroul inginerului-șef Badiu.

BADIU (nervos) : Ai fost ?

ANA : Fost, tovarășe inginer, se poate ?

Că 'mnealui are casa-n drumul meu.

BADIU : Și ?

ANA : Vine, vine imediat. N-am vorbit cu dînsul, că 'mnealui se bărbieră, era în baie.

BADIU : Dar cu cine ai vorbit ?

ANA : Cu soția, tovarășe inginer. Zicea că 'mnealui a fost plecat la Cluj-Napoca, că dumneavoastră l-ați învoit... Eu...

BADIU (pentru sine) : Toată conducerea a aflat că a lipsit două zile de la serviciu ! Omul ăsta a început să-mi scoată peri albi. Ce dracu' a căutat la Cluj-Napoca ?

ANA : 'mneaei zicea că a fost să-și vadă un nepot. Are un nepot care-i la armată, așa zicea tovarășa...

BADIU : Care tovarășă ?

ANA : Soția. Soția 'mnealui. Da' vine, acu' trebuie să pice, că se bărbieră... Și...

FILIP (intrind) : Bună dimineața, tovarășe inginer-șef.

BADIU (Anei) : Vrei să ne lași singuri ?

ANA : Mă duc, tovarășe inginer. Și mulțumesc pentru butelie, că n-am apucat să vă zic. Mi-au dat-o. Știți cum merge ? Parcă-i cuptorul de la oțelărie... Și are o flacăară !... Să vă dea Domnu' sănătate. (Iese.)

(Clipe de tăcere și de tensiune.)

FILIP : Am venit, tovarășe inginer.

BADIU : Văd ! (Pauză.) Ai lipsit de la serviciu două zile, nemotivat.

FILIP : Am lipsit...

BADIU : Ai merita să te sancționez.

FILIP : Aveți dreptate. Sancționați-mă, nu mă opun.

BADIU : Asta mai lipsea, să te mai și opui !

FILIP : Am plecat pe răspunderea mea, suport consecințele.

BADIU : Da' de lipsit, ai lipsit pe răspunderea mea. Eu răspund de secția asta ! Înțelegi dumneata ? Eu ! (Pauză.) A fost directorul pe aici, m-a întrebat de experiențe... de dumneata...

FILIP : Și ?

BADIU : I-am spus că ești bolnav. Du-te la un doctor, să-ți dea un certificat medical, să-ți motivezi absențele.

FILIP : Nu mă duc. Sînt sănătos tun. Mai sănătos ca acum n-am fost niciodată. Ce să caut la medic ? (Pauză.) Mă duc să mă apuc de lucru.

BADIU : Stai ! Ce facem cu absențele ?

FILIP : Nimic. Mă sancționați, și gata.

BADIU : Măi, om bun, îți bați joc de mine ?

FILIP : Îmi pare rău !

BADIU : Și directorului ce-i spun ?

FILIP : Că m-ați învoit. Sau îi spuneți și dumneavoastră ce vă taie capu'...

BADIU : Dar i-am spus că ești bolnav...

FILIP (scurt, sec) : Nu sînt ! Sînt mai sănătos ca niciodată. Mie nu-mi plac... treburile astea, cu certificate, cu... Să trăiți ! (Iese.)

BADIU (nervos, formează un număr de telefon, așteaptă, apoi) : Cu doctorul Nabreș. Vă rog... Să trăiești, doctore. Te rog să-mi faci un serviciu, că alt-

fel ajung la balamuc... Da, da... Să-mi dai un certificat medical pe numele Vasile Filip... Maistru la mine în secție, la oțelărie... E un tip capabil... Vezi-ți de treabă, ăsta n-a lipsit o zi ! Nu-l cunoști... Cum ? !... Nu știi ce l-a apucat, tocmai acum... Îți explic eu cînd ne-o vedea... Hai, te rog... E un caz de forță majoră... Da. A fost la Cluj-Napoca să-și vadă nepotul, care-i la armată, sau cam așa ceva... Da, Vasile Filip... Îl cunoști ?... A, ți s-a părut... Mi-a fost teamă că ești plecat la faimoasa ta circă din creierii munților... Pleci peste un sfert de ceas ?... Ei, îmi dai sau nu ?... Cum ?... Nu mă ajuți tu pe mine ?... Înțelege că... Îmi pare rău, sincer. Nu mă așteptam să... Într-un balamuc, acolo o să ne mai vedem, cînd voi fi acolo să-mi aduci portocale, că-mi plac !... Nu știi !... Cum dracu' o să dau eu ochii cu directorul, aici e problema. Servus ! (Închide.)

(Heblu. Accente muzicale.)

16

După un timp. Inginerul Badiu, la biroul său : în fața lui, în picioare, Vasile Filip.

BADIU : Cum stăm, meștere ?

FILIP : Prost. Nu mai avem molibden.

Pleşca nu vrea să-mi mai dea nici un gram. Zice că-i pentru producție. Îmi pune bețe în roate. Eu dau de pîmînt cu el ! Într-o zi nu mai rabd și...

PLEȘCA (intrind) : Să trăiți, tovarășe inginer !

BADIU : Măi, Pleșca, de ce-mi stai tu în drum ?

PLEȘCA : Eu ? ! Îmi pare rău că...

FILIP : Îmi dai molibden ?

PLEȘCA : Cit vrei.

BADIU : Vezi, meștere Filip ? Mă induci în eroare.

FILIP : Eu ?

BADIU : Spor la lucru ! Gata. Tovarășe Pleșca, ne-a fost repartizat un tînar. Are liceul teoretic și nici o meserie. Ni l-au trimis de la forțele de muncă, prin „Sfatul omeniei“. E un tip cu probleme... A tăiat frunză la cîini, a stat și pe la răcoare, e drept, nu mult, că a intrat în amnistie. L-au trimis să se reabiliteze prin muncă, să-l educăm. Aș vrea să se simtă, aici, la noi, ca într-o familie. Ei, unde-l repartizăm ?

PLEȘCA : Știți, nu prea avem locuri...

FILIP : Îl iau eu, tovarășe inginer, în brigada experienței, îl fac miezuitor și...

PLEȘCA : Mai aveți treabă cu mine ?

BADIU : Nu, poţi să pleci.
 PLEŞCA : Să trăiţi ! (Iese.)
 FILIP : Du-te învăţându-te !
 BADIU (la interfon) : Tovarăşa Luci, tinărul acela care aşteaptă să vină la mine. Mulţumesc. (Lui Filip.) Cum au fost probele ?
 FILIP : Crapă la maselotaj, încă mai crapă...
 BADIU : Poate aţi turnat prea cald...
 FILIP : Asta cred şi eu. N-am găsit temperatura potrivită. (Pauză.)
 BADIU : Da...
 FILIP : M-aş fi mirat să spună că avem locuri...
 BADIU : Cine, Pleşca ?
 FILIP : E un carierist şi-un zgîrie-brinză ! Aţi auzit ce i-a făcut tovarăşului Oprescu ?
 BADIU : Nu.
 FILIP : Oprescu i-a cerut lui Pleşca să-l repeadă cu maşina lui pînă într-un loc, că se grăbea. Ştii ce i-a răspuns ? „Mă, Oprescule, o făc şi pe asta, dar plăteşti benzina... benzina costă bani”.
 BADIU : Ce vrei, aşa-i el, zgîrcit.
 FILIP : Şi de ce-a spus că n-avem locuri ?... Tot de ?...
 TÎNĂRUL (intră) : Bună ziua.
 BADIU (lui Filip) : Despre dînsul este vorba. (Făcînd prezentările.) Meşterul Filip.
 FILIP (intinzîndu-i mina) : Filip.
 TÎNĂRUL (uluit şi emoţionat) : Mircea Albu.
 BADIU : Te ia în echipa de experimentări. Să-ţi vezi de treabă, cu dumnealui nu-i de joacă.
 FILIP (il măsoară, mîscîndu-şi surpriza neplăcută : cu ironie) : Pare băiat bun. Eu cunosc omul după ochi, după cum te priveşte. Îmi place, tinere, ai privirea limpede. O să ne înţelegem.
 VOCEA SECRETAREI (la interfon) : Tovarăşe inginer ! Sinteţi invitat la tovarăşul director general, urgent !
 BADIU : Mă scuzaţi... Meştere, mai ră-mii, am să-ţi spun o vorbă. (Iese.)
 TÎNĂRUL : Nu mă recunoaşteţi ?
 FILIP : Nu te-am văzut în viaţa mea. De unde ?
 TÎNĂRUL : De la Cluj-Napoca.
 FILIP : N-am mai fost la Cluj-Napoca de nici nu mai ţin minte...
 TÎNĂRUL : V-am vindut nişte medicamente...
 FILIP (îtipă) : Mie ? ! (Îşi revine.) Mă confunzi. Auzi ? Să-ţi dau un sfat : cit lucrezi cu mine, să nu mai pome-neşti de Cluj-Napoca. Nu-mi place mie oraşul ăla. Şi nici medicamentele nu-mi plac !
 TÎNĂRUL : Bine, dacă ziceţi dumnea-voastră că... Aş fi vrut să vă spun două vorbe, să mă achit de datorie...
 FILIP : Dacă ai ceva pe suflet, poţi să-mi spui, aşa, ca unui tată, chiar dacă m-ai confundat...

TÎNĂRUL : N-are rost... Nu sînteţi dum-neavoastră acela, nu ?
 FILIP (iritat) : Ți-am spus o dată, nu !
 TÎNĂRUL : Mă bucur că nu sînteţi, gro-zav mă bucur. Era un om bolnav şi semăna cu dumneavoastră... Teribil ce semăna... şi era tot maistru, mi se pare... I-am vindut nişte medicamente şi...
 FILIP : Eu n-am de ce să cumpăr medi-camente.
 TÎNĂRUL : Îmi pare bine că nu cumpă-raţi medicamente... Cred că v-am con-fundat. Omul acela avea nevoie, şi eu, fără voia mea, l-am escrocat, înţele-geţi ? Dar am plătit, aşa să ştiţi, chiar dacă nu strict pentru asta. Am făcut cîteva luni de închisoare. Nu veniseră pentru mine, dar erau amicii mei, şi eu slujbă n-aveam... Am avut circum-stanţe atenuante, altfel... M-au jude-cat, m-au închis, a venit amnistia... A trecut, greu, dar a trecut... Acum vreau să lucrez, orice, numai să nu mai stau pe capul mamei.
 FILIP : Am să te învăţ o meserie fru-moasă, meseria de turnător de oţel... că mai sînt şi altfel de turnători, de oameni... Pe ăia nu-i sufăr defel, nu-i înghit, şi pace ! Ține minte : nu-mi plac „turnătorii”, deşi eu sînt turnă-tor vechi de oţel şi de fontă. Altfel de turnători nu-mi plac.
 TÎNĂRUL : Nici mie.
 FILIP : Atunci, ne-am înţeles. Şi-ţi mai repet încă o dată : să nu te aud că pome-neşti prin hală, printre munci-tori, de Cluj-Napoca, de medicamente şi de tot soiul de treburi de-astea... Şi povestea aia cu escrocatul, cu răcoa-rea şi altele de felul ăsta, s-o pă-s-trezi pentru dumneata. Cînd un om vrea s-o ia de la capăt, n-are rost să mai trăiască din amintiri, de nici un fel. Ne-am înţeles ?
 TÎNĂRUL (încă derutat) : Da, meştere.
 (Heblu. Accente muzicale.)

17

Sufrageria apartamentului inginerului Badiu. La o cafea, Doctorul joacă şah cu Badiu.

BADIU : Şah !
 DOCTORUL : Da... Ce mai mut eu acum ? A, da... Poftim ! (Mută.)
 BADIU : Nu-i rea. (Pauză.)
 DOCTORUL : Atenţie la tură !
 BADIU : Da... joci tare ! Cîndva îmi spu-neai că te bate gîndul să-ţi încerci condeiul... Un roman sau... o piesă de teatru... Ce-ai făcut, te-ai apucat de scris ? (Mută.)

DOCTORUL : Deocamdată îl coc în mine, îl țin aici în cap... încă n-am avut curajul să-mi aștern gândurile pe hîrtie. Poate n-am avut nici răgazul necesar... Amin mereu... În cabinet vin fel de fel de oameni... Apropo, m-ar interesa să cunosc și viața din uzină...

BADIU : Nimic mai ușor ! Îmi faci o vizită și...

DOCTORUL : Acum, n-am timp ! (Mută.) Gardă !

BADIU : Ce faci ? ! Gardă nu se anunță.

DOCTORUL : Eu o anunț.

BADIU : Dacă-ți iau partida, să nu zici că... (Revine la subiect.) Cînd ai timp treci pe la mine, te conduc prin secție, îți prezint și niște oameni, să-i cunoști... Te documentezi, și gata (mută), treci la atac ! Dacă reușim și cu experiența...

DOCTORUL : Și zi-i așa, țîța cam dat bătaie de cap meșterul ăla... Filip.

BADIU : Lasă-mă, nu-mi mai aminti de el. Auzi, să lipsească două zile nemotivat, tocmai cînd...

DOCTORUL : Nu l-ai sancționat ?

BADIU : Nu. Am avut motivele mele... Dar, dacă nu iese pasiența în termenul stabilit, nu știu cum mai dau ochii cu directorul. Pot să-mi fac valiza. Cu asta nu-i de joacă... De cînd sînt seful secției, n-am avut nici un conflict. Iar atunci, cu Vasile Filip, l-am mințit... Dacă află... De asta ți-am cerut un certificat medical.

DOCTORUL : Nu sprijin chiulangiii, am și eu principiile mele.

BADIU : Te înșeli. Asta-i om de treabă. Puțin cam prea ambițios, chiar încăpățînat, dar de treabă. Și are idei, idei bune. Știi ce i-a trecut prin cap ? (Mutînd o piesă.) Șah !

DOCTORUL : Să toarne puntea care în mod curent se execută la forjă.

BADIU (surprins) : De unde știi ?

DOCTORUL (incurcat, mută o piesă) : De la... Tu mi-ai spus. Într-o seară, cînd ai fost pe la mine... Erai cam afumat...

BADIU : Poate, nu-mi amintesc. Hm, n-ai jucat rău...

DOCTORUL : Șah !

BADIU : Ia uită-te, domnule !... M-ai încolțit rău... Gardă !

DOCTORUL : Și a reușit să toarne piesa aia ?

BADIU : Încă nu. Sper să nu fie departe ziua aceea... Dacă reușim, va fi o adevărată sărbătoare. Mă cheamă directorul la el în birou, directorul general, și mă felicită... Dacă nu...

DOCTORUL : Da... și pe Filip...

BADIU : Ce-i cu el ?

DOCTORUL : Îl cheamă și pe el, nu ? Să-l felicite...

BADIU (concentrat asupra jocului) : Da... Cred că și pe el... Ideea a fost a lui...

El face și experiențe... Da, sigur... îl cheamă și pe el... (Mută.)

DOCTORUL : Și dacă nu reușește ?

BADIU : Atunci mă cheamă numai pe mine. Eu am garantat. Răspunderea apasă pe umerii mei.

DOCTORUL : Și pe umerii lui.

BADIU : El n-are ce pierde, tot maestru rămîne.

DOCTORUL : Și tu ce ai de pierdut ?

BADIU : Prestigiul. Pierd încrederea conducerii, înțelegi ?

DOCTORUL (cu puțină ironie) : Și scaunul de șef...

BADIU (răstit) : Te rog !

DOCTORUL (mută) : Mat !

BADIU (nervos) : Cum dracu' ai reușit să-mi dai mat ? Ilm ! (Cu un gest al brațului drept, mătură piesele de pe tabla de șah și le împrăstie în toată camera. Se ridică și se plimbă agitat.) La șah, trebuie să recunoști, sînt mai bun ca tine. Ți-am demonstrat-o întotdeauna... Acum...

DOCTORUL : Recunosc. Dar, de dată asta te-am învins eu.

BADIU : Iartă-mă, trebuie să mă duc la uzină.

DOCTORUL : O clipă ! Ar trebui să mai înveți ceva.

BADIU : Ce ?

DOCTORUL : Să pierzi, chiar și la șah. În viață e necesar să știi să și pierzi. Mai ales cînd miza e mare.

18

Vestiarul halei de turnătorie oțel. Dulapuri metalice cu lacăt. Muncitori, majoritatea tineri. E ora ieșirii din schimb.

GICA : Ai văzut-o pe aia nouă ?

ICA : Care, mă ?

GICA : Aia de la banda trei, la banda rulantă, mă figură ! Are niște „călătorești” și-o gură... Iragă, nu alta... Și niște ochi... negri ca mura...

ICA : Vedea-m-aș în brațele ei ! (Dega-jază.)

GICA (strigînd la el) : Să nu mai spui vorba asta, că dai de dracu' cu mine !

ICA : Ți-o las ție, romantice ! (Iese.)

(Într-un grup.)

ȚICU : N-a fost ofsaïd, mă ! a fost gol cunat, lacrimă, gol de zile mari !

COSTACHE : Vezi-ți de treabă ! Habar n-ai de fotbal, și nici nu ești obiectiv. A fost ofsaïd ! Ce, n-am văzut eu, am stat la peluza a doua și...

TICU : Te pricepi tu la fotbal... Ai văzut și tu trei meciuri în viață, și gata, ești competent ! Unde-ai văzut tu

hală, mă ? La tine, la Dorohoi ? Ați avut voi vreodată o echipă în divizia A ? Știi tu ce-i aia echipă de divizia A ?

COSTACHE : Bine că ați avut voi !
Și-acum...

ȚICU : Am avut, și-o să mai avem ! N-ai văzut clasamentul ? ! Păi, antrenorul ăsta nou, cum dracu-i zice... ?

NAE : Taflan...

ȚICU : Așa. Păi, nea Taflan ăsta știe carte. Halește fotbal, nu glumă, îl mîncă pe pită...

TÎNĂRUL (care și-a văzut pînă acum de treaba lui) : Ca desert. (Cei din jur se amuză.)

ȚICU : Ține-ți gura, mă, că-ți dau fața la ntors ! Păstrează distanța legală, că iese cu carambol ! Crezi că dacă te-a luat meșterul Filip sub aripa lui ocrotitoare, gata, mă și iei peste picior ? !

TÎNĂRUL (il măsoară, înfruntindu-l) : Îți dau un sfat : cu mine să vorbești civilizat, că de nu...

NAE (se vîră între ei) : Ei, gata ! Isprăvii ! Ce săriți așa, ca doi cocoși ?

ȚICU : Nu vezi ? I-a încolțit sămînța de cașteală. O fi știind și jujițu... (Tînărului.) L-ai învățat la „mititica“, cînd te-au ținut la pripon... sau crezi că n-am aflat... ?

TÎNĂRUL : Vezi-ți de drum !

ȚICU : Mi-o fi frică de tine ! Haida de ! Uite cum tremur... Nu mai pot de frica ta și a meșterului Filip, ăla de s-a găsit mai deștept ca nemții... Ha, ha, ha ! Fac ceva pe experiențele lui.

TÎNĂRUL (il ia de gulerul salopetei) : Mă, dacă-ți mai bați joc de meșterul Filip, mătur vestiarul cu tine !

ȚICU : Mă ameninți ? Tu, pe mine ? ! Pușcăriașule !

(Tînărul se repede la el. Bătaie în toată legea. Nae și Costache sar și-i despart. Îi imobilizează. Cei doi adversari se privesc cu ură.)

FILIP (intrînd) : Ce-i aici ?

GICĂ : Carambol, meștere Filip. Euro-penele de box.

FILIP : Să veniți amîndoi la mine în birou, și asta-n momentul de față !

ȚICU : Eu ? ! Nu-ți mai sînt în subordine. În ce calitate mă chemi în biroul dumitale ?

TÎNĂRUL : În biroul dumneavoastră, așa se spune, mă...

FILIP : Lasă-l ! În calitate de om. Și dacă mai vrei și una oficială, în calitate de președinte de sindicat.

ICA (intrînd ca o furtună) : Meștere Filip ! Aia nouă și-a prins mina la bandă. Veniți urgent !

(Tăcere grea. Toți rămîn o clipă pironiți. Apoi, ca la comandă, dau buzna în

hală. Doar Gică rămîne locului, ca bătut în cuie.)

GICĂ (cu regret sincer) : Păcat..., păcat de ea... Avea niște ochi...

(Un sunet strident. Sirena Salvării. Heblu. Accente muzicale.)

19

In hală. O echipă de muncitori execută operația de formare. Între ei, Vasile Filip.

TÎNĂRUL : Meștere Filip, dacă mai crapă și de data asta...

GICĂ : Pușchea pe limbă !

FILIP : Îi dăm noi de capăt ! Nu-i departe ziua, măi Cintezoile, așa zici că-ți spun prietenii, nu ?

TÎNĂRUL : Da.

GICĂ : Și cînd îți zic eu așa, de ce te superi ?

TÎNĂRUL (apăsător) : Așa-mi spun numai prietenii. Numai ei au voie, e limpede ?

FILIP : Și eu am voie ?

TÎNĂRUL : Da.

GICĂ : Las' că vine ea ziua cînd ai să mă rogi tu să-ți zic Cintezoii, și eu...

FILIP : Gata ! La treabă, destul cu vorba.

TÎNĂRUL : Meștere Filip, ați citit ziarul de azi ? A murit profesorul Rodof.

FILIP (surprins) : Cînd ?

TÎNĂRUL : Ieri. L-ați cunoscut ?

FILIP : Habar n-am cine mai e și ăsta.

BADIU (apropiîndu-se) : Ei, cum merge ?

FILIP : Să vedem...

BADIU : Au telefonat de la spital. Au nevoie de sînge pentru accidentată, gruna 01. Cine se oferă ?

TÎNĂRUL : Care ai sînge de ăsta ?

FILIP : Eu.

BADIU : Du-te la dispensar, e acolo o tovarășă...

FILIP : Mă duc. (Face cîțiva pași, dar Tînărul îi taie drumul.)

TÎNĂRUL : Dumneavoastră nu aveți voie să donați sînge...

FILIP : Ține-ți gura !

BADIU : Ei, te duci, sau ți-e frică de-o înțepătură ?

FILIP (întorcîndu-se din drum, strînge din dinți) : Nu. Nu dau sînge. Din singele meu nu dau nimănui, m-ați înțeles ? ! Să dea ăștia tineri !...

GICĂ : Să te ia dracu', meștere ! (Cu durere.) Păcat că n-am eu grupa asta, mare păcat. Mamă, de ce nu mi-ai dat sînge de ăsta universal ? Ce-ai făcut, mamă ? !

(Filip se întoarce spre Gică, îl privește lung și cu blindețe în ochi. Privirea i se tulbură, în timp ce pe față i se citesc durerea și regretul. Se clatină pe picioare și e gata să cadă. Doi muncitori îl sprîjină.)

BADIU : Ce ai, meștere ? Nea Vasile, ce se întâmplă cu dumneata ? !

FILIP (absent) : Nimic... trece... A venit toamna, și hala noastră a început să prindă miros de frunze arse... de frunze de măr... A trecut echinocliul de toamnă...

(Heblu. Accente muzicale.)

20

În laboratorul de analize și radiografii al uzinei. În așteptarea unui rezultat important, Badiu și Pleșca.

PLEȘCA : Credeți că n-are fisuri ? Ar fi grozav ! Și totuși, nu cred că Filip e mai deștept decît nemții...

BADIU : Să așteptăm rezultatul. Să-ți pot spune : „Pune, Toma, degetul pe rană”. (Laborantei.) Mai durează ?

LABORANTA : În trei minute mă întorc cu rezultatul.

TÎNĂRUL (intrînd) : Meșterul Filip nu vrea să vină.

PLEȘCA : Nu vrea să-și vadă eșecul cu ochii.

BADIU : Toma ! Dacă ar fi să fie un eșec, e-al nostru, al tuturor !... Și bucuriile și necazurile sînt ale noastre. tovarășe Pleșca. Odată și odată tot trebuie să învățăm și asta.

TÎNĂRUL : Vă roagă să-l scuzați. Spune că nu suportă emoțiile. Fumează țigară după țigară și privește în gol. Și, totuși, parcă ar sta de vorbă cu cineva. Cred că vorbește cu sine însuși...

PLEȘCA : La secționare cum s-a prezentat ?

BADIU : Excelent ! Nici o fisură.

PLEȘCA : Rezistența ?

BADIU : Mai bună decît mă așteptam. 54 Kgf/cm².

PLEȘCA : Dacă reușiți, vă felicită tovarășul director... Luați și primă, e ceva...

BADIU : Ne felicită ! (Semnalul strident al unei Salvări sparge liniștea laboratorului.) Iar a venit Salvarea... Ce dracu' s-a mai întîmplat și azi ?

PLEȘCA : Ce vreți, uzină mare... are peste 25.000 de oameni... Cît un oraș... GICĂ (intrînd cu răsufărarea tăiată) : Tovarășe inginer, maistrul Filip... nea Vasile... I s-a făcut rău, a căzut... Și-a pierdut cunoștința... A venit Salvarea...

(Cei de față se privesc, tăcuți.)

LABORANTA (intrînd) : E-n regulă, tovarășe inginer ! Nici urmă de fisură. Puntea poate intra în procesul de prelucrare. Aveți avizul laboratorului : „bun pentru prelucrare”. Vă urez succes ! Și felicitări, tovarășe inginer ! (Rămîne cu mina întinsă.)

TÎNĂRUL : Doamne, cît a mai așteptat el clipa asta ! Și cum s-a zbatut pentru ea, cum s-a luptat cu aripa morții s-o înfrîngă, ca peste ani să rămînă ceva din sufletul și mintea lui, aici, pentru noi, pentru oameni... Zile întregi și nopți întregi, și alte zile și alte nopți de așteptări... Gîndul cel bun i se bătea sub tîmpla lui de om ce a visat cu ochii deschiși... Cît a așteptat el clipa asta, și cum s-a luptat și s-a bătut pentru ea, pentru clipa asta în care trebuia să audă trei cuvinte simple : „bun pentru prelucrare”. Și-acum... el... Nu ! Trebuie să afle ! (Iese în fugă, și Pleșca după el.)

(Heblu. Accente muzicale.)

21

O rezervă de spital. În pat, Vasile Filip, încă lucid. Intră Tînărul, urmat de Asistenta medicală.

ASISTENTA : Vă rog să înțelegeți, nu aveți voie să deranjați bolnavul.

FILIP : Lasă-l, soră... lasă-l să intre. (Tînărului.) Ce mai faci, Cîntezoiiule ?... E albă ?

ASISTENTA : Treaba dumneavoastră... dacă vine doctorul... eu... (Iese.)

TÎNĂRUL : „Bun pentru prelucrare” ! Meștere, nea Vasile, ai auzit ? „Bun pentru prelucrare” !... Cineva s-a dus s-o anunțe pe soția matală. Pe mine m-a adus tovarășul Pleșca cu mașina lui personală... l-a înjurat și pe portar, că n-a vrut să mă lase să ies pe poarta uzinei, a trecut și peste stop... și-am ajuns... Meștere, îți dai seama ? „Bun pentru prelucrare”... (Se căznește să ridă.) Ha, ha, ha...

FILIP : Cum dracu' nu s-au gîndit nemții la o treabă ca asta... ? E atît de simplu : torni oțelu' și gata-i puntea... „Bun pentru prelucrare”... Hm !

TÎNARUL (îi întinde un plic): Poftim!
 FILIP: Ce-i cu plicul ăsta?
 TÎNARUL: 1500 de lei. Vreau să mă
 achit de datorie.
 FILIP: Care datorie?
 TÎNARUL: Acum nu mai are nici un
 rost să... Trebuie să recunoașteți, vă
 sint dator...
 FILIP: De unde ai atîția bani? Mai sint
 trei zile pînă la leafă...
 TÎNARUL: Mi i-a împrumutat tovarășul
 Pleșca. I-am spus că am nevoie și
 mi-a dat. Peste trei zile...
 FILIP (îi dă plicul): Ia-ți banii!

TÎNARUL: Poate aveți nevoie... știți, în
 spital îți trebuie una, alta...
 FILIP: Nu mai am nevoie...
 TÎNARUL: Și datoria?
 FILIP: Datoria? Ți-ai plătit-o între
 timp... Dar, dacă vrei să ți-o faci pînă
 la capăt, nu uita, Cîntezeziule, ce-ți
 spun acum: să sădești un pom într-o
 zi de duminică... Un măr... Toamna,
 miroase a frunze uscate de măr...
 după... după ce trece echinocliul de
 toamnă, începe să miroase a frunze
 de măr...

(Heblu. Accente muzicale.)

C O R T I N A

„Ramda”, acum 50 de ani decembrie 1933

Comedia muzicală *Inimi
 de ciocolată*, text N. Vlă-
 doianu și Nicușor Con-
 stantinescu, face serie la
 „Alhambra”. Ion Vasilescu
 lansează noi slagăre care
 pun în umbră muzica de
 import. ● După un de-
 ceniu de carieră, George
 Calboreanu are la activ...
 80 de roluri. ● La Teatrul
 Național, regizorul Soare
 Z. Soare începe repetițiile
 la *Richard III*. În rolul
 titular, Ion Manolescu. Va
 repeta însă și G. Ciprian.
 Acesta, în memorii, se va
 plinge că a fost nedrep-
 tățit. D-ale teatrului... ●
 Dacă mergem la librăria

„Alcalay”, pe 9 decem-
 brie, primim autografe
 de la Arghezi, Mircea Eli-
 ade, Galaction, Lovinescu,
 Camil Petrescu, Rebreanu,
 Sebastian, Sorbul, Muș-
 tescu, Cezar Petrescu, V. I.
 Popa, G. M. Zamfires-
 cu... Ce zi! ● În fine,
 se redeschide Opera Ro-
 mână, după penibile tribu-
 lații administrative. Io-
 nel Perlea va dirija *Ca-
 valerul rozelor* de Richard
 Strauss, prilej pentru Ma-
 ria Snejina și Niculescu-
 Basu de a marca noi bi-
 ruinți. Încă nu s-au stins
 anii eroici ai scenei liri-
 ce. ● Și teatrul radiofo-
 nic trăiește, senin, vremuri
 eroice. Se emite „pe viu”,
 iar pentru cutare piesă
 „vor fi și concerte de pă-
 sări cîntătoare interpretate
 de cunoscutul imitator
 Arcol”. ● Victor Eftimiu,
 certat și împăcat, în cu-
 valcadă, cu directorii pri-
 mei scene, depune în bi-
 rou din strada Cîmpineș-
 tu noua piesă, *Plouă de
 aur*. Distribuția nu s-a
 fixat încă. Dar poate ea
 să nu aibă în frunte pe
 Agepsina Macri? ● Aga-
 thei Bârsescu, diva din pri-
 miu ani ai veacului, îi a-
 pare volumul de amintiri.
 Maestra e profesoară la
 Conservatorul din Iași, și

chiar în acest an privește
 încîntată cum își ia zborul
 o elevă dragă — Eliza
 Petrăchescu. ● În librării,
 noul volum de versuri al
 lui Vasile Voiculescu,
Destin. ● În preajma săr-
 bătorilor, Tudorică Muș-
 tescu este din nou pe afiș.
 Nae Soreanu, Elvira Go-
 deanu, Sonia Oluceru,
 Ghibericon, Nicky Atana-
 siu îi lansează „Escu”, o
 comedie care ambiționează
 să egaleze în succes *Tita-
 nic-Vals*. Se va putea? ●
 Conferențiarul univ. Mircea
 Eliade vorbește la Teatrul
 Național despre
 „Drama indiană”. ● Arghe-
 zi e optimist, într-un ar-
 ticol de bilanț. El deslu-
 șește în 1933 „două reali-
 tăți noi bune: înmulțirea
 cărților românești și ieși-
 rea autorilor din faza cri-
 ticismului steril”. Așa este,
 a fost anul romanului. ●
 Putem întîmpina revelio-
 nul fără epigrame? Ion
 Manu repede confratelui
 Gogu Ciprian catrenul:
 „Am pentru tine o sur-
 priză / Te voi pofti la o
 agapă, / Și-ți voi servi o
 băutură / Complet necu-
 noscută: apă!” La mulți
 ani cu sănătate, în... 1934!

I. N.